

Katoliški glas

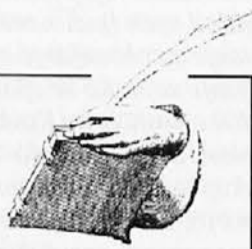
Settimanale - Spedizione in abbonamento postale - Pubblicità inferiore 50%

Redazione - Uredništvo: Riva Piazzutta, 18 - 34170 Gorizia - Gorica - Tel. 0481/533177 - Fax 0481/536978

Poduredništvo: 34133 Trieste - Trst - ul. Donizetti, 3 - Tel. 040/370846 - Fax 040/633307 - Poštni t/rn 10647493 Zadruga Goriška Mohorjeva

TAXE PERÇUE	GORIZIA
TASSA RISCOSSA	ITALY

NAŠ UVODNIK

Narcis

Narcis je roža. Roža, čudežno porojena iz človeške krvi. Prej, nekoč je bil Narcis namreč fant, posebno lep fant, ki se je ob potoku zaljubil v lastno podobo in shiral, zagledan v vodno gladino. Mit, shranjen v tisočletnem spominu za današnji čas. Mit, ki ni več zgodba, ker ga je evropska kultura predelala v psihološko paradigmo.

Narcisi se danes sprehajajo po naših ulicah. Kdo je narcis? Kdor razpostavi vse kažipote s puščico, obrnjeno v eno samo smer: k lastnemu jazu, ki ljubkuje samo svoje telo, obenem pa zatre vsa čustva in sodbe, in ki stalno izkazuje svojo seduktivno moč, svoje grifirane majice, svoj denar in javni vpliv, svojo namišljeno superiornost.

Toda ta zaslepljenost s samim sabo ni le patologija posameznika, ampak tudi družbe. Na kulturni in socialni ravni pomeni v bistvo izgubo življenjskih vrednot. Lowen jo odkriva povsod, »kjer se kveliteta življenja meri po materialnih dobrinah, kjer bogastvo zaseda višje mesto od modrosti, kjer je uspeh pomembnejši od spoštovanja samega sebe; kultura, ki jo ustvarja, precenjuje videz stvari.« Podobe so prekrile sakralnost, izsrkale simbole, globina se je strahotno skrčila. Kaj nam je treba gojiti duha, če »esse est percipi« (biti je biti viden), če sem, ker sem viden?

Narcisova zgodba pa le ni tako preprosta; treba je povedati še nekaj, česar morda kdo ne ve in kar šele meče novo luč na mladeničevo dramo in dramo vseh njegovih dedičev. Narcisove nesreče ni kriva samopašna usoda, lepota so kaznovali bogovi, ker se ni zmenil za ljubezen dekleta.

Zdaj je jasno, kdo so narcisi: egoisti, ki ne znajo ljubiti nikogar, razen sebe. Narcis ni stopil v odnos z ljudmi, ni zaživel erotične sle niti svoje horizontalne, k drugim obrnjene razsežnosti; ni začutil temeljne ontološke resnice, da sem Jaz samo zato, ker si tudi Ti. Slej ko prej je ostal tujec, ki ne zna prisluhniti, se srečevati, ljubiti, se darovati.

Narcis ni zaživel niti vertikalne razsežnosti. Ker je bil njegov pogled uprt v neko neobstojo površje, je ostal top za notranji svet, ni poznal tistega srečiča, ki relativizira vse naše posvetno pehanje, obenem pa nas zavezuje na nekem drugem, neoprijemljivem mestu, ki daje človeku njegov individualni značaj, njegovo izvirnost in enkratnost, osebno vest in odgovornost.

Narcis skratka ni srečal božjega pogleda, ki je zahteven pogled brez plačila, pogled, ki opozarja na človekov poglavitni smoter in osmišlja.

Za narcisa ni rešitve: ker je tako omejil in zbanaliziral svojo človečnost, lahko preživi le kot bela suličasta cvetlica na travniku.

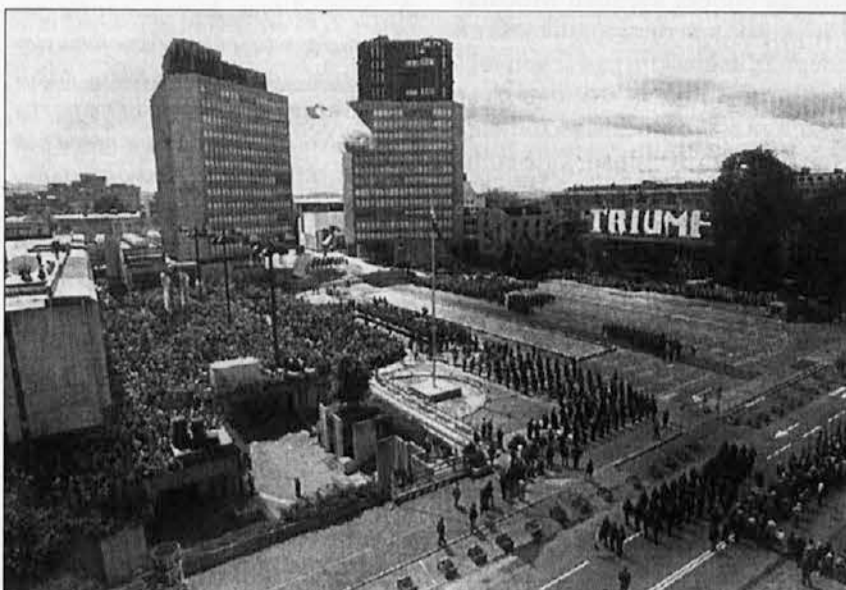
Mara Gergolet

Ob 75. rojstnem dnevu kličemo papežu: »Mnogaja ljeta!«

18. maja je Janez Pavel II. slavil 75. leto življenja. Prejel je čestitke z vsega sveta. Še vedno ostaja osebnost svetovnega slovesa kot nihče drug. Pravi človek na pravem mestu v pravem trenutku. Vsak dan naj ga spremljajo naše molitve in iskrena voščila. Naj mu bo Bog ob strani vse življenje!

Proslave 50-letnice konca druge svetovne vojne

Pogled na ljubljanski Trg Republike med slovesnostjo

Zmago nad nacizmom in fašizmom so v teh dneh po vsej Evropi proslavljali na različne načine; v Italiji skorajda niso omenili dejstva, da je maj 1945 pomenil konec druge svetovne vojne. Ponekod so proslavljali bolj zmagoslavno, drugod pa tako, kot je bilo pričakovati, da jo bodo, ali še malo bolj žalostno. V mislih imam Slovenijo, kjer so proslave 50-letnice zmage spet pokazale velik razdor med strankami in dejstvo, da Slovenci še nismo sposobni se spraviti med seboj.

V Londonu je bila velika slovesnost, na kateri so zavezniki pokazali, kdo je v drugi vojni v bistvu zmagal: Angleži so priredili veliko slavje, na katerem seveda ni manjkalo velikih besed in prireditiv. To je pokazalo, da se Angleži zavedajo vloge, ki so jo igrali v drugi vojni. V Parizu so Francozi priredili slavje, ki je bilo še en poskus pozabe, da je Francija z vlado v Vichyju bila v bistvu zaveznik Nemcev. Kako je Francozom s štiri tisoč partizani in 14 tisoč vojakov De Gaulleove vojske uspelo po vojni končati na strani zmagovalcev, vedo samo oni in pa seveda Nemci, ki so ob koncu vojne nejeverno zmajevali z glavami, ko so Američani in Angleži proglasili Francoze za velike zmagovalce nad poraženo Nemčijo. V Franciji je bilo veliko blišča in pompa, ki pa nista mogla popolnoma zakriti dejstva, da Francozi s svojo preteklostjo in z dejstvom, da so sodelovali z nacisti, še niso dokončno razčistili.

V Moskvi je Jelcin s svojo nomenklaturo pripravil zmagoslavje, kakršnih smo bili vajeni v preteklih, sovjetskih časih. Čeprav ima v Čečeniji vojno in so zato nekateri bojkotalirali rusko slavje, je priredil veliko vojaško paradu, ki pa je delovala precej moteče. Obenem pa je ljudem, ki razmišljajo, povedala, da še danes velja pravilo: »Če hočeš mir, pripravljaj vojno!« V času, ko se več ne govori o hladni vojni in velikih arzenalih, ki jih imajo vse večje države po svetu, je bila ruska vojaška parada prav dobro svarilo vsem tistim, ki so prepričani, da do svetovnega spopada ne more več priti. Orožja je torej še vedno dovolj in preveč za bodoče vojne spopade.

V Nemčiji so imele proslave bolj blag značaj. Nemci se svoje krivde

zavedajo in prav zato je tudi kancler Kohl šel v taborišča, v kraje, kjer je prihajala nacistična teorija uničevanja vsega človeškega najbolj do izraza. Američani so se večjih proslav udeležili s svojimi delegacijami. Kot edini pravi zmagovalci v drugi vojni obletnice ne čutijo preveč, ker se vojna pač ni dogajala na njihovih tleh. Da bi pa v sedanjem trenutku pomagali Evropejcem pri reševanju njihovih problemov (beri: vojn), jim še na misel ne pride in zato imamo v Evropi vojno v Bosni. Za sedaj sicer res samo v Bosni, toda z vojnami se nikoli ne ve! Od Evrope pa je naravnost nesramno to, da praznuje obletnico zmage nad nacizmom in fašizmom ter obenem dopušča iste, če ne še hujše, zločine na svojih tleh. Srbom je danes dovoljeno tisto, kar je bilo v tridesetih letih dovoljeno Nemcem. Kako se je končalo, vemo. Gotovo je Bosna velik madež in črna lisa, ki je padla na vse proslave v Evropi.

Tudi v Sloveniji smo imeli svoje proslave ob 50. obletnici zmage nad nacizmom in fašizmom. Pa vendar je človek žalosten, ko gleda na slovensko proslavljanje te pomembne obletnice. Slovenci so jo v matični državi praznovali razdeljeni in žal skregani med sabo; niti tako pomembna obletnica jih ni zmoгла združiti na skupni proslavi. Ve se, zakaj. Na eni strani je dejstvo, da se je v letu 1945 zares končala vojna na Slovenskem; na drugi to, da se je takrat s pokoli v Kočevskem Rogu in na Teharjah začel komunizem. Tako se osrednje proslave, ki so jo v Ljubljani poimenovali Triumf, niso udeležili predstavniki Krščanskih demokratov in Janševa stranka SDSS ter seveda ne skrajna desnica. SKD je imela nekaj dni prej svoje slavje ob spomeniku žrtvam iz zadnje slovenske vojne; takrat je praznovala tudi začetek demokracije. Predsednik Republike Slovenije Milan Kučan je imel na slovesnosti v Cankarjevem domu v soboto govor, v katerem ni mogel mimo te razklanosti. Pozval je slovenski narod k enotnosti, prej pa je priznal, da je bil pokol domobrancev sramota in nedopustno dejanje taktarne oblasti. Ko sem gledal proslavo, sem se počutil nelagodno, ker sem čutil, da ji dejan-

sko nekaj manjka. In to je vzajemost, enotnost. Proslava ni bila proslava vseh Slovencev in to me je motilo. Če drugače povem: lepše je bilo v Doberdobo, veliko lepše, ko smo se tam vsi zbrali!

Žalostno je dejstvo, da 50 let po vojni Slovenci nismo sposobni spraviti; še bolj žalostno pa je, da se srd in sovraštvo prenašata iz roda v rod, namesto da bi Slovenci skupno gradili svoj novi dom, svojo mlado državo. Tako ena kot druga stran sta še preveč zakrknjeni v lastni prav, da si ne moreta blizu in to je za ves slovenski narod zelo slabo. Mimo tega dejstva ni mogel niti ljubljanski nadškof dr. Alojzij Šuštar, ko je v nedeljo v ljubljanski stolnici daroval slovesno sveto mašo za domovino. Bila je dejansko največje dejanje slovenskega praznovanja konca druge vojne, saj je bila za vse Slovence; namenjena je bila vsem brez razlike: tistim, ki so že umrli, tistim, ki smo še tu, in vsem tistim Slovincem, ki raztreseni živimo po vsem svetu. Mir, ljubezen in sprava, to so bile glavne teme te slovesne maše. Nadškof je poudaril pomembnost sprave, ki se je v teh dneh po Evropi povsod zavedajo, in se obenem ozrl na Slovenijo, kjer se sovraštvo danes še poglablja. Nadškof Šuštar je dejal, da je dolžnost kristjanov sprava, kar pomeni »priznanje krivde, odpuščanje in prošnja za odpuščanje«. Obenem je vse vernike pozval, naj molijo za svojo domovino in za ljudi na vodilnih mestih; pono-

Nadškof dr. Alojzij Šuštar je daroval sv. mašo za domovino

vil je že izrečene besede: »Cerkev je v Sloveniji ponovno priznala svoj del krivde, prosila odpuščanja in tudi sama odpustila.« Gotovo so te besede najvišje dejanje pripravljenosti na spravo in visoko znamenje zavedanja sedanjega časa, kar jih je kdo izrekel v teh dneh na Slovenskem.

Kljub vsemu pa si ne moremo kaj, da ne bi bili ob razklanosti Slovencev v matični domovini ob tako pomembni obletnici globoko zaskrbljeni in po svoje tudi žalostni. Primorci v zamejstvu namreč verjamejo, da smo Slovenci tudi danes zmožni nastopiti v pomembnih trenutkih složno, brez notranjih zdrah in brez odvečnega balasta zgodovine, ki nas razdvaja, namesto da bi nas učil, kako zmotno je vsako razdvajanje in kam vodi tako početje.

Jurij Paljak

Evropa, »mea culpa« cerkva na ekumenskem zboru

V Assisiju so se prejšnji teden zbrali najvišji predstavniki domala vseh cerkva iz Evrope, da bi že sedaj pripravili ekumenski cerkveni zbor, ki bo leta 1997 v Gradcu v Avstriji (od 23. do 29. julija). Na zborovanju so se predstavniki pravoslavskih, protestantskih cerkva in predstavniki katoliške Cerkve pogovarjali o stvari, ki mora nujno slediti vsaki vojni. Žal so ugotovili, da po petdesetih letih, odkar se je končala druga svetovna vojna in je bil poražen nacifašizem, še vedno divjajo vojne v svetu in tudi v Evropi. Vojna na Kavkazu in vojna v Bosni sta sramota za celo Evropo in vse cerkve, ki tudi nosijo določene odgovornosti zanje, so menili na ekumenskem srečanju v Assisiju. Prav zato so na posvetu pozvali vse kristjane, naj krenejo na skupno pot ksanja in odpravljanja vseh večjih krivic. Pomen ekumenskega posveta v Assisiju je zelo velik, saj je prvič prišlo v kak ekumenski uradni dokument tudi priznanje krivde krajevnih cerkva v raznih vojnah. Prav zato se dokument zavzema za večjo prisotnost kristjanov na krajevnih področjih. V dokument

so zapisali, naj pride duh ekumenizma do izraza predvsem v regionalnih, krajevnih problemih, ki jih je potrebno strpno in krščansko reševati.

Dokument, ki je osnova za nadaljnje priprave za II. Evropski ekumenski kongres - skupščino, ki bo v Gradcu leta 1997 - je podpisal sam predsednik ekumenskega pripravljalnega odbora kardinal Miloslav Vlk skupaj s svojim anglikanskim kolegom, angleškim pastorjem Johnom Arnoldom. Na srečanju so se zavzeli za pravo krščansko življenje in za edinost v Kristusu, ki je edina prava svoboda. Prav zato so tudi ostro obsodili in obžalovali tisto evangelizacijo, ki je bila storjena s silo. Evropska zgodovina, ki je še kako pregnetena s krščanskimi prvinami, je bila prevečkrat umazana z rašilnimi ideologijami, pa naj gre za nacizem in fašizem, kot tudi komunizem, ki je imel v sebi tudi totalitarne lastnosti. Prav zato so se ne ekumenskem srečanju v Assisiju dogovorili, da morajo v bodoče vse krščanske cerkve med seboj več sodelovati, ekumensko srečanje v Gradcu pa čim bolj pripraviti.

Na fotografiji je ena od štirih italijanskih redovnic, ki so umrle v Afriki za virusom ebola. Do smrti so predano služile bolnim in tako najlepše izpolnile svojo redovniško zaobljubo. Zgled njihovega krščanskega predajanja najrevnejšim je prava obsodba naše družbe, ki premalo naredi za revne iz tretjega sveta. Bolezen virusa ebola, ki sedaj mori v Afriki, za sedaj še ni ozdravljiva.

Poslanica svetega očeta ob 50. obletnici konca vojne v Evropi

V teh dneh je prišla med ljudi poslanica papeža Jeneza Pavla II. ob 50. obletnici konca vojne v Evropi. Javnosti jo je nestrpno pričakovala, saj pozna svetega očeta kot velikega borca za mir in je nenehno priča njegovim pozivom proti vojni in nasilju. Kolikokrat smo že bili priče njegovim pozivom za mir v Bosni, na Kavkazu, v Rwandi, povsod tam, kjer je orožje zamenjalo govorjenje! V svoji poslanici pravi papež dobesedeno takole: »Svet še danes ne ve in ne pozna vojne! Nobeno nasilje ne more biti podlaga nobeni demokratični družbi.«

Papež se v poslanici zavzema za mirno reševanje sporov in večkrat poudarja neumestnost vsakega vojaškega spopada, ki samo še poglablja in širi sovraštvo med ljudmi in narodi. Prav zato naroča mladim, naj ljubijo sosednje narode in vse narode na svetu tako, kot ljubijo svoj narod. Nadalje papež v poslanici omenja trgovino z orožjem, ki je zlo današnje dobe. Zahteva takojšnje prenehanje s temi nečednimi posli in od mednarodne skupnosti zahteva, da poseže tam, kjer se začnajo vojni spopadi, in sili strani, naj sedejo za pogajalsko mizo. Obenem papež zahteva od vsakega kristjana v Evropi, da prosi svoje bližnje za odpustanje, saj so bili tudi kristjani odgovorni za vojno.

Papež Janez Pavel II. je vojno sam doživel in prav zato je ta njegova poslanica izredno osebnostna. V njej pravi: »Ko sedaj praznujemo 50. obletnico vojne in ponovno vzpostavitev miru, nemočni opazujemo, kako so med nami še ljudje, ki neti

sovraštvo in pripravljajo vojno.« Od mednarodne skupnosti odločno zahteva, naj vendar omeji mednarodno prodajo orožja in naj že vendar vzpostavi mir povsod po Evropi.

Papež Janez Pavel II. je zelo odločen v svoji poslanici, saj zahteva od vseh ljudi nenehno prizadevanje za ohranjanje miru in ustavljanje vojn. Ko se spominja spopadov v Bosni in na Kavkazu, odločno piše, da bi morala mednarodna skupnost poseči in sprte strani pomiriti. Ko se zaustavi pri politični propagandi, pravi, da neti sovraštvo med ljudmi in narodi. Evropo poziva, naj se vendarle kaj nauči iz druge svetovne vojne, ki bi morala biti vsem za dober poduk v trenutku, ko se bližamo tretjemu tisočletju.

Najpomembnejše besede poslanice, ki jih je papež večkrat zapisal, so: »Ljubi druge narode tako, kot ljubiš svoj narod!«

Papežu Janezu Pavlu II. so poklonili prvo zlato medaljo za jubilejno leto 2000

Italijanska državna kovnica (Zecca) jo je za jubilejno leto dala kovati v zlato; to je prvi od petih primerov, ki bodo izdani od letos do leta 1999. Zunanjo podobo na versko tematiko sta dala skupaj kardinal Ratzinger in mati Terezija iz Kalkute. Zaradi izjemne dvajsetstranične konformacije je medalja vpisana med primare predmetov značilnih oblik. V njej sta vdrela najmanjši olograf na svetu in fragment meteorita, starega skoraj 5 milijard let.

Glej, odslej me bodo blagrovani vsi rodovi

Njeno ime je bilo po vsej verjetnosti Mirjam. Ko je imela približno 12 let, je bila zaročena z mladim Jožefom; živela je tiho življenje v Nazaretu. Toda njena veličina - v javnosti - se začne v Betlehemu. Njena vloga je edinstvena, zato jo ves svet poveljuje kot nobene druge ženo. Slikarji, kiparji, pesniki in skladatelji so ji posvetili največje umetnine.

Znani so čudoviti Dantejevi verzi v 33. spevu Raja iz Božanske komedije:

»Devica, Mati, sinu hči prelepa

in kot nihče ponižna in visoka, obljuba davna božjega si sklepa.

Človeško je naravo tvoja roka povzdignila tako, da izvolila Beseda za svoj dom je nje otroka.«

Za Sinom je največkrat upodobljena v krščanski umetnosti vsake dobe od 3. stoletja dalje. Pred leti je irski diplomat poudaril, da je njeno mesto prav ob tabernaklju.

Ob njej se otrebimo vsake napačne sentimentalnosti in ozkosrčne molitve in glejmo jo kot Mater Kristusa in Cerkve! V tem smislu se zavedajmo, da smo pod njenim posebnim varstvom.

Naj varuje našo vero!

6. velikonočna nedelja »Svoj mir vam dajem«

Silvester Čuk

Pred petdesetimi leti se je končala druga svetovna vojna, ki je v Evropi trajala šest let in je terjala ogromno žrtev ter povzročila nezasišano trpljenje. To obletnico po raznih državah stare celine različno proslavljajo. Kdor ni doživel grozot vojne, si le težko predstavlja, kakšno opojno veselje je prevzelo izmučene ljudi, ko so slišali: »Vojne je konec! Spet bomo živeli v miru!« Razpoloženje tistih majskih dni leta 1945 je mogoče za silo razbrati na fotografijah, ki so bile takrat posnete. Osrečujejoči opoj je trajal le malo časa. Ta mir je ponekod skalilo maščevanje zmagovalcev nad poraženimi. In prav kmalu so se razvneli prepiri med ljudmi. Mir tega sveta je zelo krhek in nestalen. Papež Janez XXIII., iskren graditelj miru, ki je svetu zapustil okrožnico *Mir na zemlji*, je v svoj duhovni dnevnik zapisal: »Mir ne bo mogel zavladati v svetu, dokler se ne bo nastanil v človeškem srcu.« Gospodar človeških src je Bog, zato jim more podariti mir edino on.

V današnjem evangeliju nam Jezus govori: »Mir vam

zapuščam, svoj mir vam dajem. Ne dajem vam ga, kakor ga daje svet.« To je govoril apostolom pri zadnji večerji, te besede pa veljajo tudi nam. Mir, ki nam ga daje Kristus, je drugačen od tistega miru, ki ga more dati svet. Kristus daje mir srca, mir vesti, ki je nič ne teži. Ta mir je dejansko temelj vsakega drugega miru. Če smo ta mir zaradi svoje samovolje in sebičnosti izgubili, ga lahko dobimo nazaj v zakramentu sprave, ki je Jezusov velikonočni dar. Če te dar pravilno razumemo in cenimo, smo govoto že iskusili, kakšen mir se naseli v duši, ko božjemu usmiljenju zaupamo breme svoje krivde in zadolženosti.

Cerkev kot posrednica Kristusovega miru pri vsaki maši nešteto krat kliče k Bogu, naj nas obdari z mirom: notranjim mirom, mirom srca. Kjer ni miru, človek nima obstanka. O Kajnu, prvem bratomorilcu, Sveto pismo pravi, da je brez miru begal iz kraja v kraj. Ljudje sedanjega časa skušajo svoj nemir zadušiti s hrupom, z naglico, da se jim ni treba srečevati s samim seboj in z Bogom, ki se oglašja na dnu srca.

Kadar mašuje škof, na začetku maše pozdravi: »Mir z vami!« Pri vsaki maši pa s priznanjem svojih grehov in kesanjem nad njimi prosimo Boga, naj nam podeli svoj mir. Po molitvi očenaša se k nebeškemu Očetu obračamo s prošnjo: »Podari nam mir v naših dneh; usmiljeno pomagaj, da bomo vedno živeli brez greha in varuj nas vsakega nemira.« Pred pozdravom miru je molitev h Kristusu za mir. Stisk rok po pozdravu »Gospodov mir bodi vedno z vami!« je izraz našega hotenja, da bi se vedno in povsod trudili graditi mir. In gradili ga bomo, če bo v nas Sveti Duh - duh ljubezni, obzirnosti, dobrote, potrpežljivosti, odpustanja. Pozdrav »Pojdite v miru!« na koncu maše je dejansko naročilo: pojdimo v življenje kot glasniki božjega miru, kot graditelji miru! Stavba miru je - kot vse druge stavbe - zgrajena iz posameznih opek. Te opeke so naša drobna dejanja vsakdanjega premagovanja, ki izvirajo iz našega srca, v katerem vlada tisti mir, ki nam ga daje Jezus: mir kot sad ljubezni in zvestobe.

Zapustil nas je starosta goriških duhovnikov

Upokojeni župnik Mirko Zorn se je zelo dolgo in pogumno upiral odhodu v večnost. Toda po 92 letih življenja ga je poklical njegov Gospodar Kristus: »Pridi, zvesti hlapec... dolgo si bil zvest.« To se je zgodilo v soboto, 13. maja, v civilni bolnišnici, kamor so ga prepeljali jutraj; zvečer pa je njegovo srce omagalo.

Pokojni Mirko (Friderik) je bil doma iz Prvačine, iz družine, ki je dala več duhovnikov, med njimi nadškofa Alojzija Matijo Zorna. Rodil se je 1. aprila 1903. Gimnazijo je med prvo svetovno vojno dokončal z maturo v Zavodu Sv. Stanislava, saj so Prvačkovci morali v begunstvo in Mirko z njimi. Po maturi se je vrnil domov in stopil v goriško bogoslovno semenišče ter bil posvečen dne 12. julija 1927. Kot mladega kaplana ga je nadškof Sedej poslal v Cerkljo. Od tam je prišel na Gorenje polje pri Kanalu leta 1930 in nato za župnika v Breginj (1933). Tam je ostal do aprila 1947, ko se je umaknil v Čedad.

Pokojni je slutil, kaj se bo zgodilo po priključitvi Primorske SFRJ. Napetost s partijskimi oblastmi je bila namreč na Kobariškem precej ostra. Zato so se v tistem poletju umaknili dekan Alojzij Pavlin, župnik v Trnovem pri Soči Albin Martinčič, kaplan Stanko Pontar, že prej pa Mirko Mazora iz Srpence. Njegove slutnje so se uresničile, saj vemo, da so nove oblasti zaprle in obsodile na dolga leta ječe drežinškega župnika Ljuba Marca, kobariškega župnika-dekana Kobala Ivana, župnika Jožka Kraglja na Livku, župnika Ivana Hlada v Logu pod Mangartom.

V Čedadu pa ni ostal, temveč je tisto leto oskrboval svetišče na Sv. Višarjah. Ker nas je bilo po letu 1947 v delu goriške nadškofije, ki je ostala pod Italijo, preveč slovenskih duhovnikov, se je g. Zorn umaknil v videmsko škofijo, kjer je upravljal dve župniji do leta 1952, ko je prišel v Mirnik za župnika po odhodu msgr. Jožeta Žorža; tam je ostal do upokojitve leta 1969, ko se je umaknil v Gorico k sestram Čudodelne svetinje na Korzu kot hišni kaplan, dokler so mu moči to dopuščale.

Pogreb je bil v torek, 16. maja, v stolni cerkvi. Slovesno mašo za pokojnikom je daroval goriški nadškof, somaševalo je večje število duhovnikov z obeh strani meje. O pokojniku je spregovoril msgr. Oskar Simčič. Med mašo so na koru peli pevci iz vse Goriške; na orgle je igrala prof. Lojzka Bratuž, dirigiral pa je Zdravko Klanjšček.

POLITIČNO DOGAJANJE V ITALIJI

Imamo televizijo - ali je nimamo?

S prvim majem je slovenska manjšina v Italiji dobila svoj televizijski dnevnik, na katerega smo čakali 20 let in več. Tako smo dobili informativno sredstvo, ki je prepotrebno vsaki skupnosti, toliko več manjšini, ki je že tako podvržena tujim vplivom. Mesec prej smo dobili sploh prve TV oddaje. Vse bi bilo lepo in prav, če bi vse skupaj ne bilo še v poskusni fazi. Tako zelo preizkusna je ta faza, da dobršen del slovenske manjšine, tako po številu kot po teritoriju, slovenskega TV dnevnika ne vidi; to pomeni imeti manjšino za norca. To pa se ne spodobi in zato bi bilo zelo upravičeno postaviti na pristojnem mestu primerno vprašanje: sploh je vprašljivo, zakaj je daljša poskusna faza potrebna. RAI ima za sabo več kot 40 let TV oddajanja in ji je moralo biti od vsega začetka jasno, da s frekvencami nekaj ne bo štimalo. Vsem pa je zdaj jasno, da RAI s tem ni zadostila zakonu oz. konvenciji, s katero je prevzela obveznost, da bo uresničila slovensko manjšinsko TV. Odkup Pontecovih frekvenc se je izkazal kot popolnoma nezadostna gesta, kar je morala biti strokovnjakom jasno že od vsega začetka. Oddajnika na miljskih hribih in na Ferlugih komaj krijeta tržaško mesto in spodnjo okolico, zgornja okolica, to se pravi kraška planota, pa ostaja zunaj njenega dometa. Redki posamezniki, ki ujamajo ugodne odseve oddajnika, pa samo večajo nezadovoljstvo vseh ostalih, ki so prikrajšani. O Gorici pa je bolje, da sploh ne govorimo. Tu obstaja (na papirju) prosta frekvenca, ki pa se je polastila neka druga postaja. Najprej bo treba to odseliti in šele nato prilagoditi oddajnik. To bo trajalo nekaj časa. Benečija, Rezija in Kanalska dolina pa so sploh zunaj načrtov, da bi jo kdaj pokrili s signalom manjšinske TV. S takimi obeti se nam zdi krivično, da bi RAI dobila od države odškodnino, kakor predvideva kon-

vencija. Kritika na račun RAIa je morda le preveč krivična, če pomislimo, da mora frekvence za TV dati ministrstvo za pošte in telekomunikacije. To pa je zadnje čase izredno previdno. Frekvence so namreč že vse oddane, oziroma zasedene in nova TV postaja lahko nastane, samo če frekvence od nekoga odkupi. Tu je zakon očitno nepopoln oz. krivičen, ker pretirano ščiti zasebne, komercialne TV, od katerih se mnoge ukvarjajo le z reklamo in prodajo najrazličnejših proizvodov prek zaslona.

Ta jeza je toliko bolj upravičena, ker so informativne oddaje, za katere skrbi dosedanj časnikiarski oddelek Radia Trst A, v tej poskusni fazi prav dobre in še bolj obetajo. Štartal so namreč v neugodnih, izjemnih razmerah, ne da bi kogarkoli poslali na pridobivanje vsaj praktičnega znanja. Dobili so okrepitev v osebju in v kratkem naj bi to še dopolnili, s čimer bodo lahko sledili večjemu številu domačih dogodkov, saj bodo prav na področje manjšinske kronike morali usmerjati večino svoje pozornosti in iznajdljivosti, ki bo potrebna, da se »naša« TV dnevnik povzpne v izvorno in verno pričo naše stvarnosti.

Proizvod, kateremu so lahko doslej sledili le Tržačani, se zdi več kot sprejemljiv, dovolj hiter in slike prav dobro dopolnjujejo besedo, ki ni dolgovozna. Trem ali štirim dogodkom iz vsedržavne in mednarodne politike in kronike sledijo domači dogodki, ki so dovolj skrbno posredovani javnosti. Seveda so še nepopolni in mestoma je še čutiti vpliv že utečenih TV oddaj deželne narave; toda zdi se, da je redakcija na dobri poti, da si bo ustvarila lasten stil, ko bodo uredniki in urednice z večjo samozavestjo sedli pred TV kamero. Ponavljamo, začetek je obetaven, vprašanje je samo v vidljivosti naše TV.

- S

Tiskovno sporočilo SSO

Svet slovenskih organizacij v Furlaniji-Juljski krajini je kot soprireditelj s Slovensko kulturno gospodarsko zvezo zelo pozitivno ocenil uspeh velike proslave ob 50-letnici osvoboditve, ki je bila na prvi maj v Doberdolu. Večtisočglava množica slovenskih rojakov iz celotnega zamejstva, pa tudi iz Slovenije, pomeni jasno in odločno potrditev tistih idealov in vrednot, ki so vodile slovenski narod in še posebej primorske Slovence v boju proti fašizmu za osvoboditev in novi boljši dan.

Pomembno je tudi dejstvo, da je bila proslava skupna in so na njej nastopali predstavniki in komponente vse naše narodne skupnosti. Tudi to je gotovo znak večje politične zrelosti vseh, volje po sodelovanju in skupnem nastopanju. Verjetno bi se z daljšim časom na

razpolago, še boljše skupno pripravo in koordinacijo popravile tudi kake nepopolnosti ali nespornosti. Enotnost mora resnično odražati skupno voljo manjšine brez kakršnekoli navezave na določeno ideološko snov.

Leta nazaj Travnik, sedaj Doberdob: naj bosta ta res zgodovinska mejnika za našo manjšino tudi resen opomin k medsebojni strpnosti in vzajemnosti. Obenem pa še vabilo za iskanje skupnega jezika pri glavnih problemih slovenske narodne skupnosti v Italiji in njih pozitivnemu reševanju.

SSO se zahvaljuje vsem, ki so na katerikoli način sodelovali za uspeh skupne manifestacije.

Posebna zahvala govornikom, pevskim in glasbenim skupinam ter dirigentu Hilariju Lavrenčiču za uspešno vodenje mešanega združenega zbora.

Ločeni tudi v Očetovi hiši

V Rimu so obhajali spomin na pok. Alda Mora, demokrščanskega prvaka, ki so ga ugrabili in umorili rdeči brigatisti. Na obletnico njegove smrti so se dopoldne udeležili sv. maše za pokojnim pristaši tajnika Buttiglioneja, zvečer pa pristaši predsednika Bianchija. Niti pri maši v spomin na pokojnika se torej niso mogli zediniti vsi pristaši Italijanske ljudske stranke. Zato se ne smemo čuditi, če se nekaj podobnega dogaja tudi med nami Slovenci: stranka krščanskih demokratov po svoje, Slovenska ljudska stranka po svoje. Ali je politika res samo zato, da verno volilce razdvaja?

POGLED V SLOVENIJO

Tudi z uboji proti organizaciji TIGR

V Sloveniji deluje zelo veliko število založb, ki izdajajo mnogo novih knjig. Kaže, da v vzdušju in razmerah demokratične družbe ljudje hočejo spoznati tudi čimveč dejstev in podrobnosti o naši polpretekli zgodovini, ki so bile doslej prikrite, zamolčane ali pa so jih enostransko tolmačili. Knjiga, revija za ljubitelje knjige, ki jo izdaja Založba Mladika v Ljubljani, ob sodelovanju Združenja založnikov in knjigotržcev Slovenije, redno objavlja seznam novih knjig, ki izhajajo v Sloveniji.

Ob 50. obletnici zmage nad nacifašizmom in osvoboditve je izšla nova knjiga o narodnoobrambni in revolucionarni organizaciji TIGR. Po dokumenti pričevanjih in drugem gradivu, ki ga je zbral in povzel tigrovec Alojz Zidar iz Topole pri Ilirski Bistrici, jo je napisal Jože Hočevar iz Kopra. Knjiga nosi naslov *TIGR v boju za domovino*, posvečena pa je spominu tigrovcev, ki so svojo mladost, delo, vero in življenje darovali za domovino. Anton Zidar in Jože Hočevar sta napisala, da se tigrovec, tudi v imenu mrtvih tovarišev, zahvaljuje vsem, ki so omogočili izid knjige, zato »da se izbojuje boj za pravično podobo TIGR-a v slovenski zgodovini.«

Razen že znanih dejstev o ustanovitvi, prvih akcijah in žrtvah za svobodo, ki so jih prispevali pripadniki TIGR-a, pa knjiga opisuje tudi dejstva, ki so bila doslej, vsaj v širši javnosti, neznana. Gre tudi za umore, ki so jih med vojno povzročili komunisti in s katerimi so odstranili znane tigrovec, ki so se zaradi svojih idealov in narodne zavesti vključili v narodoosvobodilni boj. Ker niso ustrezali komunistični doktrini, t.j. revoluciji, so jih umorili, pozneje

pa jim postavili »spomenike«, na katerih je napisano, da so posamezni tigrovec izgubili življenje v boju z okupatorji. Opisane so pretresljive podrobnosti, bogato in natančno dokumentirane, kar daje nove razsežnosti revoluciji v Sloveniji in posebej na Primorskem.

Komunisti so npr. s sistematično gonjo poskušali oblatiti in onemogočiti Viktorja Bobeka, iz Trnovega pri Ilirski Bistrici, ker se je kot tigrovec povezal z italijanskim policijskim komisarjem Zecchinom, s čimer je koristil TIGR-u, za katerega je deloval z vsem svojim človeškim in značajskim žarom.

Alberta Rejca iz Tolmina, ki se je v TIGR-u »ves in za vse življenje predel enemu samemu cilju: delu za domovino, za rešitev Primorske,« so še po drugi svetovni vojni preganjali in obtoževali, da je bil angleški špijon. Zaradi tega je moral hoditi na zasliševanja in je bil nekajkrat zaprt. O njem in sploh o tem, kako onemogočiti preživele tigrovec, je razpravljala Centralni komite Zveze komunistov Slovenije 13. junija 1958. V knjigi so objavljene diskusije, ki so jih o omenjeni organizaciji imeli tedanji vodilni komunisti v Sloveniji. Glede Alberta Rejca je bilo rečeno, »da deluje na precej široki fronti in vse, kar dela, pomeni direktno bojkotiranje vpliva Partije na Primorskem.« Sklenili so, da je treba Rejca zaslišati. Policija pa naj bo bolj obzirna do dr. Lava Čermelja. Tedanji notranji minister Boris Krajger je za dr. Čermelja dejal, da je bil sicer angleški agent, a se je leta 1943 vključil v OF in prevzel določene funkcije. Zato je politično nekaj pomenil »in imamo moralne obveznosti do njega.«

Toda tigrovec so bili žrtve komu-

nistov že med vojno. Udeleženca prvega oboroženega spopada s fašističnimi okupatorji v Sloveniji, ki je potekal že 13. maja 1941, Antona Majnika so komunisti ubili v Ribnici kmalu po kapitulaciji Italije 8. septembra 1943. Bil je doma iz Volč pri Tolminu, komunisti pa so mu, da bi prikrili svoj zločin, postavili celo spominsko obeležje in po njem poimenovali osnovno šolo v Ribnici.

Maksa Rejca, brata soustanovitelja TIGR-a Alberta Rejca, so ustrelili konec julija 1943 v Prodah pri Knežkih Ravnah. Po vojni so njegove sestre v Tolminu dobile spomenico 1941 na ime brata Maksa Rejca. Tako »rešitev« je Partija namenila tudi Ferdu Kravanji, Petru Skalarju iz Loga pod Mangartom. Bil je eden izmed najbolj priljubljenih in uspešnih tigrovcev. Že Franc Leskošek ga je v Glavnem štabu Slovenije hotel obsoditi na smrt, čeprav je sodeloval v prvem oboroženem spopadu v Sloveniji, 13. maja 1941. »Padel« je 10. oktobra 1944 v zaselku Paljevo nad Desklami. Neka partizanska kurirka se spominja, da ji je dr. Aleš Bebler ves »razburjen« omenil, da je Ferda Kravanjo-Petra Skalarja na poti na sestanek v Čepovan zahrbtno ustrelil eden izmed njegovih spremljevalcev.

Slovenski komunisti so si torej tudi z umori zagotavljali svoje »prvenstvo« v boju za narodno osvoboditev. Nikoli niso hoteli priznati pozitivne vloge TIGR-a v boju za osvoboditev Primorske izpod fašizma, kot da bi bil greh in madež v zgodovini to, da so tigrovec organizirali upor proti italijanskemu fašizmu vsaj že leta 1926, ko o komunistih na Primorskem skoraj še ni bilo sledu. F.Z.

Primorski dnevnik ima 50 let

V petek, 12. t.m., se je v polni dvorani Kulturnega doma v Trstu odvijala slovesna proslava ob 50-letnici izhajanja Primorskega dnevnika. Prva številka le-tega je namreč izšla 13. maja 1945, potem ko so 3., 6. in 7. maja v osvobojenem Trstu izšle zadnje tri številke Partizanskega dnevnika, ki je bil med vojno edini list te vrste v Evropi. Od tistega leta do danes vskodnevno spremlja življenje naše skupnosti in beleži njen utrip.

Spored petkove prireditve so oblikovali recitatorja Mira Sardoč in Brane Završan ter zbora Vasilij Mirk in Jacobus Gallus, celotno izvedbo pa je režiral Mario Ursič. Vrteli so tudi videoposnetke, ki so prikazali zgodovinski razvoj slovenske tiskane besede v zamejstvu od prejšnjega stoletja do danes, s posebnim poudarkom na obdobje Primorskega dnevnika.

Govornika sta bila predsednik družbe PRAE, ki dnevnik izdaja, in predsednik SKGZ Klavdij Palčić ter sedanji odgovorni urednik Bojan Brezigar. Oba sta poudarila zvestobo tradiciji Primorskega dnevnika, ki sega v prejšnje sto-

letje in v osvobodilni boj. Brezigar se je med drugim tudi kritično ustavljal ob polemikah, ki nastajajo v Sloveniji glede praznovanj 50-letnice konca 2. svetovne vojne, ter dejal, da zgodovine ni mogoče spreminjati. Proslave se je udeležilo tudi veliko uglednih gostov, od državnega sekretarja Republike Slovenije za Slovence po svetu dr. Petra Vencija, predsednice SSO Marije Ferletič, podpredsednika deželnega sveta FJK Miloša Budina, predsednice odbora za manjšine pri sloven-

skem parlamentu Jadranke Šturm-Kocjan, ljubljanskega župana Dimitrija Rupla in drugih.

Dan prej, t. j. v četrtek, 11. t.m., pa so na sedežu Primorskega dnevnika predstavili spored praznovanj in knjigo, ki je izšla ob tej priložnosti. Napisal jo je prof. Bojan Pavletič in predstavlja kronološki prikaz zgodovine Primorskega dnevnika s portreti njegovih urednikov. Knjigo so predstavili tudi v Rimu, in sicer v sredo, 17. t.m.

(iž)

Soap opera na slovenskem Radiu Trst A

Vodstvo slovenskih radijskih programov na deželni sedeži RAI v Trstu se je odločilo, da na svojih valovih preizkusi posebno zvrst, sicer značilno za televizijo. Gre namreč za t.j. soap opero oz. čustveno obarvano igro, ki navadno zaplete nekaj osrednjih oseb v bolj ali manj usodne ljubezenske zgodbe. V tem smislu je Janez Povše napisal niz osmih nadaljevanj z naslovom Srce brez potnega lista. Niz pripoveduje o Robertu Antoniču, mlajšem moškem, razpetem med dvema ženskima likoma, poleg tega pa še močno razdvojenem zaradi dveh različnih in nasprotnih družin, ki preperečujeta hiter iztek dogodkov. Dogajanje želi vzbuditi prijetna in

glasbeno obarvana doživetja, ki naj bi poslušalcem ponudila prijeten oddih in lahkoten premislek. Srce brez potnega lista se dogaja na Tržaškem, čas dogajanja je sedanji, pomeni pa splet izrazitih in pogostoma presenetljivih čustvenih preobratov, ki jih spremljajo pronicljivi opisi ljubezenskega čustva in zakonitosti življenja.

Prvo nadaljevanje je bilo na sporedu v soboto, 13. maja, ob 18. uri, ponovitev pa v nedeljo, 14. maja, ob 14.10. Naslednja nadaljevanja se bodo vrstila po istem ključu tja do 1. oziroma 2. julija, vsako soboto ob 18. uri in v nedeljo kot ponovitev ob 14.10. V nadaljevanji, ki izvedbeno izrazito in privlačno izpostavlja

glasbena vzdušja, nastopajo naslednji igralci: Vladimir Jurc kot Robert Antonič, Bogdana Bratuž kot njegova mati Eleonora, Maja Blagovič kot njegova mladostna ljubezen Katarina, Lučka Počkaj je njegova neuradna zaročenka Dolores, Anton Petje njen oče Visintini, Tone Gogala pa Robertov bratranec iz Kanade. Nadaljevanje sta v elektronski tehniki posnela in opremila Paolo Ledda ter Rudi Sferco, redakcija je bila v rokah Nataše Sosič, za režijo je poskrbel avtor Janez Povše. V celoti gra za produkcijo Radija Trst A, pri čemer je mogoče, da se bo Srce brez potnega lista po poletnem premoru oglasilo z novimi dogodki v jesenskem času.

Ponatis dveh knjižic iz zapuščine dr. Jože Lavrenčiča

Dr. Joža Lavrenčič, zelo plodovit pesnik, pisatelj in nasploh vsestranski kulturni ustvarjalec, si spet utira pot v javnost. Prejšnji režim ga je sicer potiskal v pozabo in ga je skušal odstraniti iz zgodovine in zavesti Slovencev. Oblasti so ga hotele zagrniti v mrak molka zlasti zaradi tega, ker je bil v letih 1944/45 ravnatelj slovenske gimnazije v Gorici. Sooblikoval je šolstvo, ki ga partizanske in povojne oblasti niso priznavale, čeprav je sedaj jasno, da je ustanovitev gimnazije v zadnjem letu druge svetovne vojne omogočila razmah slovenskega srednjega šolstva v Gorici.

Uglednega umetnika in javnega delavca so se prvič uradno spomnili ob stoti obletnici njegovega rojstva,

ko je Goriški muzej v gradu Kromberk izdal poseben Lavrenčičev zbornik. Naš rojak, ki se ja rodil v vasi Kred pri Kobaridu, velja za izrazitega ekspresionista, ki je razvijal zlasti religiozno in mistično motiviko. Sicer pa slovenska literarna zgodovina še ni izrekla temeljitejših ocen njegovega dela in poslanstva v slovenski književnosti in kulturi. K ovrednotenju vloge in mesta dr. Jože Lavrenčiča naj bi prispeval tudi ponatis njegovih v verzih napisanih legend o Marijinih božjepotnih svetiščih na Sveti gori in Brezjah. Gre za novo izdajo knjižice z naslovom Tri božje poti, ki jo je dr. Joža Lavrenčič izdal že l. 1944; doživela je že nekaj izvedb, tako da jo po-

znajo zlasti naročniki in bralci Mohorjeve družbe v Gorici. Knjižica je sicer vsebovala tudi legende o božjepotnem svetišču na Svetih Višarjah, ki pa sedaj niso izšle.

Ponatis legend o Marijinih božjepotnih svetiščih na Sveti gori in na Brezjah sta izdala in založila tamkajšnja frančiškanska samostana.

V publikacijah so objavljene tudi zanimivosti in fotografije Matere božje v obeh božjepotnih svetiščih. Pomemben je opis osebnosti in dela dr. Jože Lavrenčiča, ki ga je prispeval Jurij Rosa, zgodovinar Pokrajinskega arhiva v Novi Gorici. Ponatis legend je pripravila zasebna založba Branko v Novi Gorici.

M.

Bogata bera kulturnih stikov med Kopro in slovensko zamejsko skupnostjo

V prvih letošnjih mesecih so se v Kopru zvrstile številne predstavitve in obiski vidnih kulturnih in političnih ustvarjalcev iz vrst slovenske zamejske skupnosti. V februarju je bila v režiji Društva za negovanje rodoljubnih tradicij organizacije TIGR, Zgodovinskega društva za Južno Primorsko in Kulturnega kluba Istra iz Kopa predstavljena knjiga Zorka Jelinčiča Pod svinčenim nebom. Sledil je spominski večer ob 110. obletnici rojstva dr. Josipa Agneletta v režiji koprskosrednje knjižnice S. Vilharja in Kulturnega kluba Istra. Nato je obalno planinsko društvo organiziralo predstavitev knjige dr. Rafka Dolharja Od Trente do Zajzera. Sledil je obisk letošnjega Prešernovega nagajenca za literaturo dr. Alojza

Rebule v osrednji knjižnici v Kopru ob sodelovanju Knjižarne Libris. V hiši od Cjuda v Loparju pa sta Center Vita in Kulturni klub Istra organizirala srečanje najprej z Dušanom Jakominom, duhovnikom in kulturnim delavcem, ter nato še s slikarjem in javnim delavcem Klavdijem Palčičem. Nato je ob koncu aprila ob sodelovanju koprškega Pokrajinskega muzeja in ščedenskega etnografskega muzeja gostovala v Kopru razstava Ščedenskih krušaric. Prava, pravcata bogata bera kulturnih in medčloveških stikov.

Osnovni motiv teh srečanj lahko povzamemo iz dela uvodnega nagovora Milana Gregorica, predsednika Kulturnega kluba Istra ob srečanju s Klavdijem Palčičem v Loparju, in sicer: »V zadnjih nekaj

letih, verjetno tudi pod vplivom ustanovitve slovenske države in okrepjene narodne samozavesti, se je začela močnejše prebujati tudi slovenska Istra in se zavedati lastnih korenin.

Oživila je vrsta kulturnih organizacij; na vaseh so začeli vznikat kulturni hrami, police so se nam začele polniti s knjižnimi zbirkami na istrsko tematiko (pesniška in prozna dela, monografije istrskih vasi in širših področij, zahtevnejša znanstveno raziskovalna dela idr.). Vse te celice so se začele povezovati. V njih se prepletajo avtohtono prebivalstvo in vsi tisti priseljenci, ki so prvi začutili duh tega prostora in se z njim zlili v celoto.«

M. G.

Triglavski kralj - Predstavitve v Celovcu

Zasluga konzula Novaka je bila, da je za koroške Slovence prišlo do predstavitve knjige Ivana Sivca Triglavski kralj. Generalnemu konzulatu Republike Slovenije so se sicer pridružile tudi druge organizacije (Mohorjeva družba, Slovensko planinsko društvo, KKZ in Slovensko kulturno društvo), žal pa je bila udeležba (v Tischlerjevi dvorani Slomškovega doma v sredo, 10. maja, zvečer) tako skromna, da je poštenega Slovenca kar zabolalo pri srcu. Kaj vse bi radi! Ko pa je treba določeno stvar podpreti, ni časa...

Dobrim štiridesetim poslušalcem so o Jakobu Aljažu (čigar 150-letnice rojstva smo se spomnili), ki je

pred 100 leti na vrhu Triglava dal postaviti stolp, spregovorili vsestranski pisatelj Ivan Sivec (ki je poleg 25 knjig napisal tudi kakih 1000 besedil za pesmi), dovški župnik France Urbanija (ki nadaljuje Aljaževo delo in je po vseh preobratih in težavah v triglavskem svetu dal postaviti kapelo, kjer je posebno poleti velikokrat sveta maša) in dramski igralec Andrej Kurent, ki je z vso doživetostjo prebral nekaj odlomkov zanimive knjige.

Pa to še ni bilo vse. Enkrat je bil glasbeni del, ki so ga čudovito oplešali Kamniški koledniki Rok Lap (basist), Janez Majcenovič (baritonist) in citrar Tomaž Plahutnik.

Pesmi kot Slovenec sem, O Triglav, moj dom ali Kapelica pod Triglavom so nas sicer naredile melanholične in celo žalostne, utrdile pa so našo narodno zavest in potrdile dejstvo, da je slovenski človek marsičesa zmožen.

To je bila že 10. predstavitev omenjene knjige, ki jo je lani izdala Družina v Ljubljani. Obenem pa je bil to zadnji nastop kolednikov pred odhodom čez lužo, kjer bodo mesec dni osrečevali slovenski živelj v Ameriki in Kanadi.

Povem vam še nekaj: te dni je izšla druga kasetna Kamniških kolednikov z naslovom S pesmijo skozi stoletja; vredno jo je imeti. R.B.

Počastitev Ljubke Šorli-Bratuž v Tolminu

V soboto, 13. maja, je bila v Tolminu slovesnost z odkritjem spominskega obeležja tolminski in goriški pesnici Ljubki Šorli-Bratuž. Doprsni kip je postavljen na hišo, kjer je čudovita žena, mati, pesnica in učiteljica doživela najlepše trenutke svojega življenja; tu jo je »skupno ognjišče« zdužilo s pevovodjem in skladateljem Lojzatom Bratužem, ki ga brez miru opevajo »mili zvoki« njenega srca.

Prisotni so bili hči prof. Lojzka in sin prof. Andrej, predsednik SAZU akademik prof. dr. France Bernik, koprski škof Metod Pirih, slovenski konzul v Trstu Tomaž Pavšič, drugi ugledni gostje, lepa skupina Goričanov in Tržačanov ter množica tolminskih rojakov. Peli so goriški pevci moškega zbora Mirko Filej in tolminske pevke.

Spominsko obeležje je odkril prof. dr. F. Bernik, predsednik najvišje slovenske kulturne ustanove. Občutljivo je zarisal življenjski in literarni profil pesnice, ki smo se ji prišli pokloniti. Spregovoril je o nepopisnem nasilju italijanskega fašizma nad slovenskim narodom, pesnično družino in njo samo. »Rohnela v me usoda je preteča...« Njena poezija je vezana na slovensko lirsko tradicijo njenih vzornikov Gregorčiča, Prešerna, Kosovela. Njeni stih, katerih težišče je zmeraj slonelo na izpovednem sporočilu, so vselej bliže svetlobi kot ne. Odkrivajo njeno svetlo notranjost, globoko vero, iz katere je upehana od bojev črpala moč in uporno kljubovala viharjem, ki je niso strli. »O dvigni me, dvigni / iz moje slabosti, / da duh se oklene mi / tvoje svetosti,

/ Gospod moj, moj Bog!« Po drugi svetovni vojni je zapustila deželo Kosmača, Gregorčiča, Preglja, Rutarja in si ustvarila dom v Gorici. Dve leti po njeni smrti se vračamo v njen »svet tolminski, mozaik lepote«, ki ga je ljubila »z grenkobo in slastjo«, da bi njen spomin pričal o njeni moralni veličini in človeški pristnosti.

Koprski škof Metod Pirih je nato blagoslovil kip, »da bodo vsi, ki bodo brali njena dela, rastle v veri in doživljali njeno lepoto.« Za škofom je ganljivo spregovorila hči prof. Lojzka Bratuž; za njo še konzul Tomaž Pavšič.

Na koncu so goriški pevci zbora M. Filej zapeli še - ob tej priložnosti nepogrešljivo - otožno pesem Kraguljčki, ki je kronala slovesnost in še enkrat združila prisotne v zavesti, da stojimo pred veliko Slovenko. DD

Spominsko obeležje Ljubki Šorli-Bratuž v Tolminu je blagoslovil koprski škof Metod Pirih

PISMA BRALCEV

Spoštovani gospod urednik!

Pišem Vam pismo, da z njim ugovarjam Vašemu dopisniku (dopisnici) F.Z., ki je v 18. številki Katoliškega glasa (4. 5. 1995) poročal o novogoriški okrogli mizi Narodnoobrambno gibanje primorskih Slovencev 1918-1947 (21. 4. 1995). Očitno se je dopisniku zdelo, da je poglobljena tema narodnoobrambne gibanja na Primorskem problem fojb in deportacij maja 1945 ali pa odnos KP do tigrovskega gibanja v letih po drugi svetovni vojni. Mnoga izhodiščna vprašanja, ki utemeljujejo narodnoobrambno gibanje že skoraj poldrugeto stoletje, pa se poročevalcu niso zdela omembe vredna, zato nekaterih referentov, ki so nanje opozarjali, z izjemo Milice Kacinove in Saše Vuge, ni omenil. Zdi se mi zlasti vredno opozoriti na nastop Borisa M. Gombača z genozo slovensko-italijanskih odnosov in poudarkom na sedanjem stanju (problemi etnične skupnosti v Italiji), pa tudi na prispevek Marka Waltritscha, ki je, govorec o gospodarskih razmerah, najkrepkeje posegel v sedanost, ko se slovensko-italijanski odnosi in s tem samodejno tudi narodnoobrambno gibanje primorskih Slovencev srečujejo z lastninskimi vprašanji. Da pa bi dopisnik F.Z. razumel, kako se celotno narodnoobrambno gibanje osredinja pri razmerju mesto-podeželje, o čemer so nekateri referenti v Novi Gorici tudi govorili, iz objavljenega poročila ni mogoče spoznati. Poročevalsko zanimanje je torej še vedno usmerjeno k dražljivim problemom, zaradi katerih globalna spoznanja stopajo v ozadje.

Branko Marušič

Moji spomini na semenišče v Vidmu in Gorici v vojnih letih 1940-1945

Anton Prinčič

Letos je prve dni maja preteklo 50 let od konca vojne v Evropi; avgusta pa bo po ostalem svetu. Ob tem prihajajo na stara leta spomini vojnih let.

Že kot otrok sem rad poslušal očeta in druge, ki so pripovedovali o vojnih dogodkih I. svetovne vojne 1914-1918. Moj oče A.P., rojen leta 1883, je bil mobiliziran za vojno proti Srbiji in Rusiji julija 1914. Bil je na tem, da se poroči z mojo mamo Olgo Reja, a vojna je prenesla poroko na leto 1920. Pozoren sem bil, ko je pripovedoval, kako so korakali iz Gorice v Trst oblečeni v vojno opremo. Šli so skozi Dol in Jamlje in prišli v Mavhinje. Tam so se malo odpočili na senikih. Komaj so legli, je moj oče sanjal, da se je srečal s pokojnim sosedom Jožetom. Vprašal ga je, naj pove on, ki pri Bogu ve več kot mi na zemlji, kdaj se bo končala ta vojna, ki je bila šele napovedana. Jože se je oddaljeval in povedal: »Dragi moj, to ti povem, da prideš domov 1919. leta!« Ko je slišal to napoved, je v sanjah zakričal in zbudil druge od začudenja: 1919? To je 5 let! Voditelji so trdili, da bodo v kakem mesecu sovražniki premagani in bo vojne konec. Resnici na

ljubo moram povedati, da se je res vrnil domov z otoka Asinare (Sardinija) maja 1919 skupaj z drugimi ujetniki, zlasti z Jožefom Vizintinom iz Dola (Vizintini). Vprašal sem ga, kje je ta vas. »Ah, tam na Krasu, proti Trstu.« Njegov sin je že 30 let na Krasu, kjer pase duše Kraševcev; oče pa je branil domovino, odkar se je vrnil iz Galicije kot domobranec pred napadalci, ki so ga l. 1916 ujeli. Iz Rusije (Galicije na Karpatih) so zbrali ostale slovenske vojake in jih poslali na soško in kraško fronto, da bi branili svojo domovino, ki je bila zahrbtno napadena. Borili so se hrabro, kakor se glasi pesem o Doberdobu: »Oj Doberdob, slovenskih fantov grob!« Moj oče - kakor je rad pripovedoval - je služil v vojni kot pomočnik zdravnikov. Ko se je fronta na Krasu pomaknila proti Kostanjevici, so bili obkoljeni in postali italijanski ujetniki. Poslali so jih na otok Asinaro med obsojence na smrt, tudi če so bili nagrajeni za zasluge. Očetu so dali srebrno medaljo za pomoč ranjencem, da niso skrvaveli. Zaradi tega odličja so ga še bolj zaničevali.

Druga svetovna vojna je bila nekako nadaljevanje prve glede kri-

vic, ki so jih povzročali Slovincem na Primorskem. Leta 1941 so celo zasedli del Slovenije in Ljubljano. Ta namen so že imeli leta 1915... Tako mi je pripovedovala mati, ki je med vojno ostala doma. Italijanski voditelji so bili prepričani, da bodo v nekaj mesecih zasedli Trst in Ljubljano in da se bo vojna končala že l. 1915.

Ob koncu šolskega leta 1940 je izbruhnila v 2. svetovna vojna. Med kosilom smo že slišali po radiu vojna poročila. Naše semenišče - Sedejevo - so zasedle vojaške oblasti in je postalo vojaška bolnišnica. Zato smo šli nadaljevat šolo v Videm ali v Castellerio nad Vidmom. Moj razred (5. gimn.) je bil v velikem semenišču v Vidmu. Pomešani smo bili s furlanskimi študenti. Tam smo ostali 3 leta. Srečali smo se s prof. I. Trinkom, ki je nadomeščal našega prof. za slovenščino. Ko sem povedal očetu, da pojdemo v Videm, je rekel: »Tam je znani Ivan Trinko, pisatelj in pesnik za Beneške Slovence.« Večkrat smo se srečali z njim in nam je povedal marsikaj zanimivega, npr. o S. Gregorčiču in Mahničju. Rekel je: »Oba sta imela prav! Gregorčič kot pesnik, Mahnič kot bogoslovec in modroslovec. Pri pesniku prevla-

dujeta čustvo in domišljija, pri modroslovcu razum!«

Na sprehodu po Vidmu smo videli vojake, ki so odhajali v vojno v Rusijo. Kmalu nato smo izvedeli, kako so v Rusiji zlasti pozimi umirali in se vračali pohabljeni. Tudi kot semeniščniki smo se s tečaji o zdravstvu pripravljali streči ranjenim in bolnim vojakom, če bi bilo potrebno. Slišali smo o bombardiranju italijanskih mest. Neki sošolec je v adventu celo sestavil posebno mašo s tem besedilom: »*Rorate coeli desuper et pluant nubes bombas, ut vetus seminarium destruant et novum aedificetur!*« Ko smo bili že v Gorici 1944, smo žal zvedeli in slišali, kako so bombardirali Videm in zadelo tudi semenišče. Ostala so samo kapela in stanovanja profesorjev; staro semenišče je bilo porušeno in po vojni so sezidali novo. V videmskem semenišču smo se počutili bolje kot v Gorici. Predstojniki so ravnali z nami bolj človeško. Bili so ponosni na slovenske semeniščnike, zlasti na Alojza Rebulu, ki je ob 50-letnici posvečenja sestavil najlepšo elegijo v klasični latinščini o papežu Piju XII. in so jo poslali v Vatikan. G. duhovni vodja-špiritual g. A. Perisutti je nam Slovincem celo rekel,

da upa, da bomo imeli po vojni vsi Slovenci Ljubljano za svoje glavno mesto. Za večje praznike (npr. za Brezmadežno) smo lahko po slovensko nastopali z recitacijami in slovenskimi pesmimi. V 6. in 7. gimnaziji smo se učili tomistično filozofijo s profesorjem Cicuttinijem, ki je pozneje postal škof v Città di Castello. Ko so po 8.9.1943 nastale drugačne razmere, smo se vrnili v goriško bogoslovno semenišče, kjer smo 1944. maturirali. Po Gorici so vojaki peli: »Saj Gorica je slovenska.« To je privabilo nekatere, da so se jim pridružili, da bi branili narod pred tujo ideologijo. Naš razred se je tako razredčil. Za l. bogoslovje so prišli še bivši sošolci iz Trsta, Reke, Istre v Centralno semenišče. Z žalostjo smo zvedeli, da so v Cerknem ubili oba kaplana, Piščanca in Slugo, v Črnem Vrhu bogoslovca Terčaka, na Vi-pavskem semeniščniku Emila Kateja, ko je hotel priti z nami v semenišče. Te novice so vplivale, da so nekateri zapustili semenišče in šli v borbo proti brezbožnim. Živelimo v strahu zaradi bombardiranja v bližini, zlasti v Vidmu, kjer smo preživeli 3 leta. Ko so bili dnevi jasni, je bila nevarnost še večja. (dalje prihodnjič)

Osem od tisoč za katoliško Cerkev Nameni in uporaba

S prispevkom osem od tisoč in z drugimi darovi za vzdrževanje Cerkve lahko sodelujete v duhovnem in karitativnem življenju Cerkve. Ti dve obliki sta namreč predvideni z državnim zakonom 222/85 za vzdrževanje in pomoč Cerkvi: podpis za osem od tisoč davka Irpef ne stane namreč čisto nič, prispevek za vzdrževanje Cerkve pa je majhna, a potrebna žrtev, ki nudi pomoč 38000 duhovnikom pri njihovem vsakodnevnem delu v 25908 župnijah v državi. Ta pomoč je namenjena širjenju vrednot evangelija in prinaša povsod podporo, razumevanje in tolažbo. Da bi vsem prikazali jasnost in dali čim več potrebnih informacij o delovanju in namenu sredstev, ki jih je Cerkev v preteklosti dobila, objavlja Cerkev točne podatke o prejetih denarnih sredstvih in podatke, kako je z njimi upravljala v petletju od 1990 do 1995. Če želite imeti podrobnejše informacije o tem, lahko pišete Italijanski škofovski konferenci na naslov: Cei-Conferenza Episcopale Italiana, Servizio per la promozione del sostegno economico alla Chiesa, Circomvallazione Aurelia 30-00165 Roma.

PORAZDELITEV OSEM OD TISOČ	1990	1991	1992	1993	1994
Karitativna dejavnost					
● tretji svet	30.000	50.000	55.000	59.000	76.000
● škofije (za karitativne dejavnosti)	20.000	30.000	30.000	40.000	40.000
● nameni na državni ravni	3.000	8.000	8.000	5.600	10.000
Skupaj	53.000	88.000	93.000	104.000	126.000
Pomoč duhovnikom					
Skupaj	280.000	210.000	200.000	343.000	410.000
Potrebe za verske dejavnosti prebivalstva					
● nove cerkve	30.000	45.000	50.000	59.000	73.000
● škofije (za versko in pastoralno dejavnost)	35.000	45.000	45.000	60.000	63.000
● nameni na državni ravni	8.000	18.000	20.000	30.000	
Skupaj	73.000	108.000	113.000	139.000	166.000
Celotni znesek (vse številke so v milijonih lir)	406.000	406.000	586.600	702.000	

Humanitarni in karitativni posegi

V zadnjih petih letih je bilo porabljenih za konkretno pomoč vsem tistim ljudem, ki so potrebni pomoči v Italiji in v tretjem svetu, 161,6 milijard lir. V Italiji je nekaj tega denarja šlo za Caritas, različnim zbirnim centrom, skupnostim za potrebne, skupnostim za narkomane in za druge organizacije, ki se ukvarjajo s karitativnim delom. Katoliška Cerkev je v teh petih letih v Afriki, Južni Ameriki, Aziji in Albaniji najprej skrbela za izredne razmere in potrebe in poleg tega tudi začela s 1163 načrti za razvoj; med temi so nekateri deželnega značaja, predvsem na področju zdravstva, na področju poklicne vzgoje, pri preprečevanju nepismenosti; ustanavljala je menze in vrtce za potrebne otroke, pomagala pri poučevanju v kmetijstvu in delovala še pri vrsti drugih načrtov.

Pomoč za delovanje duhovnikov

Duhovniki imajo nalogo povsod oznanjati vrednote evangelija, duhovno pomagati vernikom, prinašati razumevanje v družine, pomagati lačnim, ubogim in bolnim. V italijanskih župnijah se vsak dan trudi okrog 38000 duhovnikov; na mesec imajo povprečno milijon dvesto tisoč lir čistega dohodka, ki prihaja iz izplačil za poučevanje na raznih šolah in iz delovnega odnosa pri drugih ustanovah kot tudi od prodaje bivših cerkvenih stavb. Če ta denar ne zadostuje, ga je treba dobiti iz prispevkov za delovanje Cerkve v prejšnjem letu (25 milijard v letu 1989, 39,1 v letu 1990, 11,1 v letu 1991, 15,5 v letu 1992, 13,6 v letu 1993 in 45,9 v letu 1994) in iz denarnega sklada osem od tisoč v primeru, če sklad prispevkov za delovanje Cerkve ne krije vseh potreb.

Versko in pastoralno delovanje

Med drugimi zgodovinskimi in kulturnimi spomeniki italijanske države je tudi okrog 100 000 cerkva in vrsta drugih stavb, ki so tudi namenjene pastoralnemu delovanju in vse skupaj predstavljajo več kot 90 odstotkov celotne zgodovinske in kulturne dediščine v Italiji. Vse te cerkve je treba neprestano vzdrževati in obnavljati. Za versko in pastoralno delovanje je bilo v letu 1994 porabljenih 166 milijard lir. S tem denarjem so lahko začeli graditi vrsto cerkva in oratorijev za delo z mladimi, ta denar pa je bil uporabljen tudi za vzdrževanje vseh cerkvenih stavb in pa seveda za vzgojo novih duhovnikov.

KATOLIŠKA CERKEV

Cei-Italijanska škofovska konferenca
Promocija za gospodarsko pomoč Cerkvi

Sovodenjski občinski svet ob vzdržanju skupine SSK odobril program župana Petejana

V ponedeljek, 8. maja, je bila po pravih nove volilne zakonodaje vmesitvena seja novoizvoljenega občinskega sveta. Novoizvoljeni župan Igor Petejan je v pozdravnem govoru izrekel priložnostno zahvalo občanom za zaupanje. »S skupnimi močmi bomo izpeljali delo«, je dejal, »čeprav se zavedamo, da je vloga manjšine v upravi nadzor oz. opozicija; kljub temu pričakujemo njeno konstruktivno sodelovanje.« V nadaljevanju je župan predstavil prevajalca, ki bo prisoten na sejah, Alda Rupla, garanta pri izvajanju statuta. Sledil je kratek nagovor županskega kandidata liste SSK Sava Kledeta. Pozdravil je prisotne, čestital za zmago, ki naj ji sledi plodno delovanje. Glede sodelovanja opozicije z upravo je dejal, da za sodelovanje potrebujemo sredstva in dokumentacijo. Dodal je, naj se v dnevni red vključi točka »razno«, v sklopu katere bodo lahko posegali. Bivši načelnik SSK Branko Černic je ob koncu seje omenil, da nevedba točke »razno« pomeni posluševati se pismenih posegov. Predstavitelj potrebne dokumentacije za razpravo na občinskih sejah pa predstavlja sodelovanje. Predlogi opozicije niso osebni napadi na nikogar, ampak želijo izboljšati delovanje in sodelovanje z upravo.

Sledila je potrditev izvoljenih svetovalcev. Župan je predstavil

porazdeljene odgovornosti in odbornike; to so: Leopold Devetak (podžupan, kultura, šport, šolstvo in socialno skrbstvo), Zdravko Kuštrin (proračun in osebje), župan (urbanistika in okolje). Načelnika svetovalskih skupin sta Savo Klede za SSK in Savina Cotič za Občinsko enotnost.

V nadaljevanju je župan predstavil upravni program, v bistvu splošne smernice iz volilnega programa; v glavnem težijo po nadaljevanju prejšnje uprave. Zaradi nepredstavljenega dokumenta se je skupina SSK pri glasovanju vzdržala. Svet je nesoglasno odobril sklep odbora prejšnje uprave z dne 21. marca, ki se nanaša na spremembe postavk v proračunu l. 1995. Soglasno pa so bila odobrena še neizkoriščena posojila v znesku 250 milijonov lir, ki jih je država odobrila v letih 1991/92. S temi bo občinska uprava ojačila oz. vkopala novo glavno vodovodno cev od Rubij do gornjega dela Sovodenj oz. do Ušarja.

Svetovalcem SSK (Savu Kledetu, Juljanu Ožbotu, Branku in Benjaminu Černicu) želimo, da bi obogatili svoje izkušnje in uspešno delovali v korist celotne občinske skupnosti; nenazadnje prek upravnih določil tudi na narodnostnem področju. Enako tudi ostalim izvoljenim svetovalcem.

Remo Devetak

V Gorici desničarji praznovali 50. obletnico »okupacije« mesta

Že nekaj tednov so me po goriških ulicah zbadali veliki plakati, na katerih je italijanska desničarska organizacija AN-VGD vabila k proslavi 50. obletnice »okupacije« mesta. Vedno me je bolelo, ko sem poslušal, da so partizani okupirali Gorico, Novozelandčani in drugi zavezniki pa jo osvobodili; vsakemu bebčku, ki pozna vsaj malo zgodovine, je jasno, da je bila Titova vojska v drugi vojni zaveznica angloameriških vojakov in je zato tudi ona osvobodila ali pa so vsi okupirali, če se že hočemo iti to umazano igro. Pa naj bo, sem rekel.

Druga stvar, ki je take vrste italijanski tiči vedno vlečejo na dan, je ta, da vedno vlečejo na dan dvatisočletno kulturo italijanstva in proti postavljajo barbare, »slave« in s tem seveda tudi nas Slovence. Potem najdejo še vzdevek »slavocomunisti« in postreženo nam je.

Mislili smo, da je s tem enkrat za vselej že konec. Pa ni. Tudi sedaj, ko na pragu svojega mesta nimajo več komunistične Jugoslavije, ostaja scenarij vedno isti, Slovenci smo vedno obravnavani kot okupatorji in barbari, nevredni sobivanja z veliko italijansko kulturo!

Ta drhal ti vedno najde priložnost za svoje obletnice! Ko je te dni ves svet proslavljal zmago nad nacizmom, je Italija seveda ni mogla, ker je pač prišla iz druge vojne s polomljenimi rebri kot fašistični zaveznik nacista Hitlerja. V zameno zato pa naši vrli desničarji proslavljaj 50-letnico okupacije Gorice; okupacijo prednikov ljudi, ki danes živijo v Sloveniji. Spet smo v Gorici slišali razne Capute in Tothe govoriti z blagoslovom župana Valentija vred o barbarih na meji in o »slavocomunistih«; in spet se je netila mržnja do Slovencev. Obenem so očitali slovenskim politikom vse mogoče in predvsem zahtevali od Slovenije vse mogoče.

Poniglavo je, da poraženec po petdesetih letih nekaj zahteva, ne da bi prej vrnil tisto, kar je prej sam grobo vzel! Smešno je, da se vedno nekaj zahteva in ničesar noče dati! Žalostno je, da se vedno samo obtožuje v imenu neke kulture, ki da je višja itd.

Žalostno pa je, da pri takih svinjarjih sodelujejo tudi nekateri predstavniki Cerkve, ki bi morali najprej širiti ljubezen in strpnost, ne pa netiti mržnje in nestrpnosti.

Jurij Paljak

Gostovanje Dramskega odseka PD Štandrež v Novi Gorici

Dramski odsek Prosvetnega društva Štandrež bi ne mogel lepše doživeti svoje tridesete, jubilejne sezone. Po uspešnih nastopih v zamejstvu in bližnjih krajih onkraj meje je v petek, 12. maja, zvečer bleščeče sklenil svoja gostovanja v Sloveniji z nastopom v Kulturnem domu v Novi Gorici, kamor ga je povabila Zveza kulturnih organizacij. Na Povšetovo komedijo *Kandidiraj, le kandidiraj*, v režiji Emila Aberška je vabilo duhovito besedilo, objavljeno na lističu, ki je spremljal štandreško gostovanje. Pred precej številno publiko so igralci pogumno premagali vstopno tremo in dobro obvladali zelo prostoren oder, na katerem bi si gotovo želela nastopati marsikatera ljubiteljska skupina. Vsi nastopajoči so se sproščeno kretali po odrskih deskah in želi prisrčno odobravanje pri gledalcih, ki so z zanimanjem spremljali »politični boj«. V neprisljnen smeh jih je spravil tudi Marjan Breščak s svojo sicer krajšo, a tokrat še posebno občuteno interpretacijo simpatično-nerodnega vaškega "vohuna Mariota". Povšetova komedija je s svojo duhovitostjo in ironijo prevzela tudi novogoriške gledalce. Politične spletke so si pač povsod podobne. Igralci so s pomočjo režiserja in krajanov vpletli v predstavo imena krajevnih osebnosti, tako da je igra pridobila še več privlačnosti. Vsekakor moramo še enkrat pohvaliti štandreške izvajalce, ki so posvetili odru marsikatero nedeljo in prosti večer. Sedaj jih čaka še krajši nastop na domačem Prazniku špargljev, julija pa bodo sodelovali na tržaškem tekmovanju ljubiteljskih gledaliških skupin. Potem pa bo končno tudi zanje nastopil čas počitka; a prepričani smo, da se bodo v jeseni z veseljem zbrali in začeli z vajami za enaintrideseto sezono. Saj vendar sedaj gotovo že vedo, da domači gledalci z velikim veseljem in radovednostjo pričakujemo vsako njihovo novo veseloiгро.

Iva Koršič

Posvetitev Svete Marije, Kraljice narodov

V nedeljo, 14. maja, je goriški nadškof p. Antonio Vitale Bommarco posvetil cerkvico Svete Marije, Kraljice narodov, na Prevalu pri Mošu. Slovesnost posvetitve je bil v italijanščini, furlanščini in slovenščini. Peli so zbor iz Moša in števerjanski pevci zbora F.B. Sedej. Obreda so se udeležili lepo število duhovnikov, civilne oblasti in velika množica vernikov iz Moša, slovenskih Brd in cele Goriške. Msgr. Oskar Simčič je v latinščini prebral papežev apostolski Breve, nato je nadškof Bommarco položil na kip Marije s Prevala blagoslovljeno krono. Trenutek je bil zelo slovesen; v veliko veselje je bil vsem tistim vernikom, ki so z molitvijo kljub

nemirni zgodovini kraja vedno zahajali k tej »mali Mariji« in ji verno prinašali cvetje ter listke z molitvami med kamne porušene svetišča.

Po zaslugi prejšnjega župnika iz Moša g. Flaviana, sedanjega zavzete župnika g. Maura Bellettija, vztrajnega nadškofovega tajnika g. Maurizia Qualizze in dobrosrčnih župljanov stoji zdaj na Prevalu lepo svetišče: svetlo in vedro, kot so ljudje, ki se tu srečujejo. Nič ni moglo

skaliti praznika v gorečih srcih prisotnih, niti obilen dež, s katerim nas je Gospod ta popoldan bogato blagoslovil, Slovence in Furlane, častilce iste božje Matere, ki si je postavila dom med nami. DD

Dve škofiji bosta poromali na Sv. goro

Tradicionalno romanje obeh obmejnih škofij, goriške in koprške, na Sv. goro bo letos v nedeljo, 28. maja. Potekalo bo v znamenju »Sprave v želji, da bi verniki, ki jih še vedno burijo spomini na dogodke med zadnjo vojno in po njej, premostili te spomine in si kot Lot in Abraham podali roko ob skupni Materi na Sv. gori. Glede miru pa naj bo romanje najprej zahvala za konec druge svetovne vojne in obenem prošnja za mir sedaj in v prihodnje, z žalostjo v srcih pa še prisostvujemo krvavemu obračunavanju med narodi nedaleč od nas, na vedno nemirnem Balkanu.

Romanje bosta vodila oba škofa, goriški in koprski. K udeležbi so vabljeni dušni pastirji in verniki obeh obmejnih škofij. Na Gori bomo skupno molili za spravo in mir v obeh jezikih in poslušali besedo obeh višjih dušnih pastirjev. V svetišču bo somaševanje ob 16. uri. Kdor more, naj se zbere na Prevalu ob 14. uri in gre peš ali v organiziranih skupinah ob molitvi in pesmi do Marijinega svetišča.

Vabilo - Števerjan

V nedeljo, 21. maja, bomo imeli v Sedejevem domu v Števerjanu posebno prireditev. Odprli bomo namreč zelo zanimivo razstavo bronastih kipcev iz držav severozahodne Afrike (Slonokoščene obale, Burkine Faso). Kipci so enkratne umetnine domačih obrtnikov-kiparjev, ki jih izdelujejo na poseben, zelo zahteven način. Več o tem bomo izvedeli na otvoritvi razstave same v nedeljo po obeh mašah (približno ob 8.30 in 11. uri).

V ponedeljek, 22. maja, pa nam bo Tereza Srebrnič ob 20.30 prav tako v Sedejevem domu spregovorila o sončni Zambiji in njenih ljudeh. Prikazala bo nekaj diapozitivov. Obe pobudi organizirata Župnija sv. Florijana in domače društvo F.B. Sedej. Vsi prisrčno vabljeni!

Slovenski skladatelji v Glasbenem ateljeju Emil Komel

V ponedeljek, 16. maja, je bil v komorni dvorani v Katoliškem domu peti koncert letošnje sezone SCGV E. Komel. Glasbeni atelje Emil Komel, ki je nastal pred petimi leti v prostorih starega sedeža šole na Placuti, sestavljajo v glavnem profesorji naše glasbene ustanove in prijatelji, ki jim glasba v življenju nekaj pomeni. Na začetku so se radi poglobljali predvsem v baročno glasbo; lani pozimi pa so začeli listati po »slovenskih notah« in jih v različnih sestavi izvajati, ker se jim zdi vredno paralelno ovrednotiti tudi slovenske avtorje, ki jih pogosto ne ali pa vsaj zelo slabo poznamo.

Ponedeljkov »hišni« koncert je odprl *Klavirski trio* L. M. Škerjanca iz leta 1935; Škerjančevo melanholično melodiko z igro

sinkop in unisonov so ekspresivno podali violinist Igor Kuret, čelist Vasja Legiša in pianist Sijavuš Gadžijev. Nato je pianistka Valentina Pavio prepričljivo in navdušujoče zaigrala šest kratkih burlesknh stavkov suite kranjskega sodobnega skladatelja Milana Potočnika. Trio pihal (flavtist Fabio Devetak, oboistka Andreja Konjedic in fagotistka Fulvia Antoniali) je podal *Triptih na Trubarjeve teme* aktivne tržaške skladateljice Dine Slame in *Trio »Un vól rizzot«* zamejskega etnologa in skladatelja Pavleta Merkuja. Res prijeten in pester večer je sklenil in kar očaral občinstvo čist baročni *Te Deum laudamus* Jakoba F. Zupana, najvidnejšega slovenskega predstavnika cerkvene glasbe 18. stol. Ob spremljavi dveh violin (Igor Kuret in Irina Cavaion), dveh klarinetov (Stojan Ristovski in Silvio Brosche), pavk (Guido Michelon) in bassa continua (Helena Plesničar) so odlično peli sopranistka Tanja Kuštrin, alt Franka Žgavec, tenor Vladimir Čadež in basist Martin Srebrnič. DD

Predstavili nove publikacije krožka Virgil Šček

V petek, 12. t.m., so na novem sedežu krožka za družbena vprašanja Virgil Šček v ul. Giacinto Gallina 5 v Trstu (kjer so tudi novi prostori Slovenske skupnosti) slovenskim in italijanskim medijem predstavili najnovejše publikacije, ki jih je krožek izdal. Gre za ponatisa diplomskih nalog Nadje Maganja (*Trieste 1945-1949: Nascita del movimento politico autonomo sloveno*) in Aleša Breclja (*I gruppi politici autonomi sloveni a Trieste 1949-1952*) o samostojnih slovenskih političnih skupinah na Tržaškem v prvih povojnih letih, za knjigo, ki vsebuje govor in posege Virgila Ščeka v rimskem parlamentu (naslov *Virgil Šček v parlamentu*) in ki jo je uredil Marko Tavčar, ter za dve knjigi, ki vsebujeta vrsto mednarodnih dokumentov in listin o pravicah manjšin (uredil ju je Ivo Jevnikar).

Na tiskovni konferenci so bili prisotni vsi štirje avtorji, ki so izčrpno spregovorili o vsebini svojih knjig. Poleg publikacij o mednarodnih dokumentih o manjšinah so tudi knjige zgodovinskega značaja še danes aktualne, saj so nekatere teme oz. razmerja znotraj slovenske manjšine v povojnem času še danes tabu teme, Italija pa se z nami velikokrat obnaša ravno tako, kot se je obnašala v času, ko je bil Virgil Šček poslanec v rimskem parlamen-

S petkove tiskovne konference (Foto Kroma)

tu (dvojezičnost, priznanje diplom itd.).

Spregovoril je tudi predsednik krožka V. Šček dr. Rafko Dolhar, ki je poudaril pomembnost teh novih publikacij, zlasti pa ponatisa diplomskih nalog Nadje Maganja in Aleša Breclja. Dejal je tudi, da so se v zadnjem času nekateri arhivi, ki so bili prej zaprti, odprli in da so se pojavili novi pričevalci, ki utegnejo dati bistven doprinos in dopolnitev. Predlagal je tudi organiziranje javne razprave oz. večera o teh temah. Dolhar je kot pozitivno ocenil dejstvo, da so bile knjige tiskane v italijanskem jeziku, saj je pomemb-

no italijansko javnost seznaniti o naši zgodovini in problemih. Odmev v italijanskih krogih pa je bil dokaj ugoden, saj so - kot je dejal Ivo Jevnikar - nekatere tržaške knjigarnice (knjige so že neka časa na trgu) kar za več tednov držale publikacije krožka V. Šček v izlozba.

Knjige bodo poslali univerzam, šolam in drugim ustanovam. Finančno sta izid podprli Dežela Furlanija-Juljska krajina in Zadruga kraška banka, katere predsednik Pavel Milič se je tudi udeležil tiskovne konference.

Ivan Žerjal

Matija Hrvatin devetdesetletnik

Prejšnji teden so pri Sv. Ivanu trije člani cerkvenega pevskega zbora obhajali okroglo obletnico rojstva: Anton Korsič, Luciano Živic, predvsem pa **Matija Hrvatin** (na sliki), ki je v soboto, 13. t.m., praznoval 90 let, kar pa mu ne onemogoča, da še naprej vsako nedeljo poje pri slovenski sv. maši.

Matija Hrvatin se je rodil 13. maja 1905 v Šmarjah pri Kopru, kjer je že od mladih let orgljal v cerkvi ter vodil cerkveni in posvetni zbor. Vojna vihra je tudi njega kot mnoge druge pripeljala k partizanom, po vojni pa je v rodni Šmarjah še naprej deloval kot organist in pevovodja, dokler se ni leta 1964 skupaj z ženo Johano preselil v Trst, točneje k Sv. Ivanu, kjer je leto kasneje začel peti v tankajšnjem cerkvenem zboru. Poleg 90-letnice rojstva obhaja torej tudi 30-letnico petja v svetoivanskem zboru, katerega je še danes pravi steber.

Slavljenec je skupno z ženo Johano dal (in še daje) pomemben doprinos ne samo glasbenemu in narod-

nostnemu, ampak tudi k verskemu življenju pri Sv. Ivanu, saj kljub letom vsak večer hodita k slovenski sv. maši. Zato se jima svetoivanski slovenski verniki in pevci iz srca zahvaljujemo, gospodu Matiji pa voščimo še mnogo zdravih in srečnih let z željo, da bi še naprej prihajal na kor in s svojim glasom bogatil bogoslužje.

Ivan Žerjal

Žavlje - Štramar

Ob nedeljah in praznikih se tu zbira mala, a živa skupina slovenskih vernikov, ki pod vodstvom svojega vnetega duhovnika p. Bogomira obhaja redno bogoslužje. Zbirajo se v župni cerkvi, imajo pa na razpolago tudi cerkvico sv. Ivana na gričku med hišami. Zanimivo je, da je le-ta privatna last. Verniki morajo sedaj urediti dve stvari: popravilo najnujnejših del in ureditev stanja cerkve. Kakor nam kaže slika, so se lotili del. Za to nabirajo potrebne prispevke. Hvaležni so tistim, ki so že prispevali, in vneto nadaljujejo s to potrebno akcijo, da jo

bodo izpeljali do konca.

Junija meseca bi radi na praznik sv. Ivana srečno končali dela. Gotovo bodo dobili novih prijateljev, ki jim bodo pomagali.

Mačkolje

V nedeljo, 23. aprila, smo ob 17. uri predali svojemu namenu obnovljeno staro šolo. Tako se imenuje, ker je v njej res potekal pouk vse do leta 1951, ko je bila v vasi zgrajena nova šola. Župnijska skupnost in PD Mačkolje sta po velikih denarnih žrtvah in po treh letih prenove pridobili nove prostore. Manjšo sobo in sanitarije v pritličju ter večjo večnamensko dvorano v prvem nadstropju. Ta dvorana bo namenjena verskim in kulturnim srečanjem, predavanjem in kaki morebitni razstavi, medtem ko se želi v pritličju urediti arhiv in manjši muzej. Uporabnika hiše župnijska skupnost in domače PD Mačkolje sta se ob odprtju hiše hoteli zahvaliti nekdanjemu župniku, msgr. Francu Vončini, vsem dobrotnikom, delavcem ter sedanjemu župniku Žarku Škerlju za vodenje obnovitvenih del. Prisotni so bili skavtje, domači mešani pevski zbor, predstavniki občine, SSO-ja, Slovenske prosvete, dve ženi v domači narodni noši, veliko ljudstva.

Po prerezanju traku so nam žene ob vstopu ponudile kruh s soljo po stari slovenski navadi. Msgr. Vončina je blagoslovil nove prostore. V veliki dvorani srenjske hiše smo se še dolgo veselili.

Od sobote, 6. maja, do ponedeljka, 8. maja, smo imeli v naši vasi tretji škofov pastirski obisk. V nedeljo, 7. maja, tudi sv. birmo. Tudi pri nas je bil g. škof posebej pozoren do liturgije, obhajanja sv. maše in kateheze. Tudi sam je dal dober zgled in se v soboto srečal z birmanci in prvoobhajanci. Priporočal jim je biti zvesti in vztrajni v veri. Želel je, da bi imeli Jezusa vedno za prijatelja, za tistega, ki jim daje življenje, in to v izobilju. Redno naj tudi molijo, saj je molitev potrebna kot dihanje; ohranja nam vero, ki mora biti usmerjena v dobra dela, dejanja.

Dragi birmanci, postali ste Jezusove priče, apostoli in vojaki. Prejeti Svetega Duha je res pomemben dogodek.

Iskrena hvala vsem, ki ste na katehikoli način sodelovali pri pripravi in izvedbi praznika.

Mesec maj v Slovenskem kulturnem klubu

Meseca aprila so bili klubovci kar tri tedne »na počitnicah«, saj so se po velikonočnih praznikih udeležili Slovenske Evrošole, teden kasneje pa skavtskega jurijevanja.

Na sestanku so se zopet zbrali šele 6. maja. Gostja večera je bila profesorica in prevajalka Diomira Fabjan Bajc. Predstavila je slovarja, ki ju je pred kratkim pripravila in izdala, to sta *Lažni prijatelji* in *Dve muhi na en mah*. Večer je bil res zelo poučen, saj smo se udeleženci lahko zavedeli, kako je treba znanje lastnega jezika stalno izpopolnjevati; obenem pa zabaven, ker nas je prof. Bajčeva večkrat spravila v smeh z zelo duhovitimi primeri napačne rabe evropeizmov ali dobesednih prevodov rokov. Tako nas je na nevsiljiv način opozorila, kako moramo biti pozorni na finese jezika in na njegovo pravilno rabo, saj smo v tem narodno mešanem območju vsi podvrženi napakam, ki izhajajo iz vpliva italijanščine.

Naslednji teden je bil že drugi sestanek, posvečen obletnici konca druge svetovne vojne. Tokrat so klubovci povabili gospo Lido Debenjak Turk, ki je predavala o antifasistični organizaciji TIGR. Predavateljica se je v to temo in obdobje poglobila, ko je za slovensko radijsko postajo pripravljala niz oddaj z naslovom *Četrkova srečanja*. Zbrala je veliko podatkov, predvsem pa dragocena pričevanja protagonistov tiste dobe. Tudi to srečanje je bilo zelo zanimivo, saj so mladi dobili veliko novih informacij o ljudeh in obdobju naše polpretekle zgodovine, ki je še premalo poznano in raziskano.

To soboto, 20. maja, pa so klubovci povabili imenitnega gosta, pesnika Cirila Zlobca, ki bo letos praznoval svojo 70. obletnico. Gledališki krožek SSK bo pripravil recital njegovih pesmi. Vabljeni v velikem številu!

Breda Susič

Martin Krpan v italijanščini

Prizor s sobotne predstave (Foto Kroma)

V soboto, 13. t.m., so na italijanskem tehničnem zavodu Volta v Trstu dijaki te šole skupaj z dijaki slovenskega liceja Prešeren uprizorili Levstikovega **Martina Krpana** v italijanskem jeziku. Pred leti je to povest v italijanščino prevedel Alojz Rebula, za to priložnost pa jo je priredila, dramatisirala in režirala prof. Matejka Peterlin Maver.

Predstava je posledica pobude, ki je nastala že lani jeseni, ko je prof. Marisa Zoppoloto, ki poučuje na zavodu Volta, predlagala skupno prireditev s slovenskim licejem. Pred začetkom predstave je o Levstiku in njegovem **Martinu Krpanu** spregovorila prof. Marija Cenda Klinc, po končani igri pa je bila tudi glasbena točka z nastopom dijakinje-popevkarice liceja Prešeren Tinkare Kovač.

Škof Bellomi z mačkoljanskimi skavti

Pianist Igor Lazko v koncertni sezoni SCGV Emil Komel

V sredo, 24. maja, bo ob 20.30 v Kulturnem domu za Gorico izjemen koncert ruskega pianista Igorja Lazka, ki ga prireja Slovenski center za glasbeno vzgojo E. Komel.

Igor Lazko se je rodil v Sankt Petersburgu v družini sloviten glasbenikov. Naprej je študiral v rojstnem mestu, potem pa na moskovskem konservatoriju Čajkovskij v razredu Jakova Zaka, naslednika najimenitnejšega predstavnika ruske klavirske šole mojstra Henrika Neuhausa. Pri štirinajstih letih je bil najmlajši zmagovalca mednarodnega Bachovega tekmovanja v Leipzigu; pri šestnajstih pa je že posnel prvo ploščo Bachovih dvoglasnih invencij. V letih 1974/77 je koncertiral po vsej Sovjetski zvezi samostojno in kot solist Lenigradske filharmonije pod vodstvom velikih dirigentov Mravinskega, Temirkanova itd. Leta 1980 je ob izrednem koncertu v Salle Gaveau navdušena pariška publika botrovala Lazkovemu vstopu na svetovno prizorišče. Kot profesor na beograjski glasbeni akademiji je bil markantna osebnost tudi v jugoslovanskem prostoru, toda leta 1992 je moral zapustiti Beograd. V Parizu vodi klavirski razred na *Conservatoire Européen de Musique de Paris*, ustanovi, ki vzpostavlja razmerja med večinoma tujimi kvalitetnimi glasbeniki in mlajšimi izvajalci. Ob poučevanju in vodenju poletnih seminarov tečajev redno koncertira predvsem v Franciji, Rusiji, Švici, Nemčiji, Italiji, državah bivše Jugoslavije, v Grčiji in Ameriki.

V Gorici se bo Igor Lazko predstavil z Beethovnom, Bartokom, Rachmaninovom in De Fallo.

SVET SLOVENSkih ORGANIZACIJ KULTURNO DRUŠTVO STUDENCI

PAVEL MEDVEŠČEK

odprtje retrospektivne razstave grafik, risb in izborov

nastopa pevski zbor Pod lipo
razstavo je pripravil Goriški Muzej - Nova Gorica
predstavitev: Ivan Sedej in Joško Vetrh
urnik: od 10. do 12., od 16. do 19.,
ob sobotah in nedeljah od 9. do 13. in od 15. do 19. ure.
Četrtek, 25. maja 1995, ob 19. uri, v *Centro civico* v Čedadu

SLOVENSKI CENTER ZA GLASBENO VZGOJO
EMIL KOMEL - GORICA

KONCERTNA SEZONA 1994/95

IGOR LAZKO

klavir

Beethoven, Rachmaninov, De Falla, Bartok
Kulturni dom v Gorici, sredi, 24. maja 1995, ob 20.30.

PROSVETNO DRUŠTVO ŠTANDREŽ
PRAZNIK ŠPARGLJEV

v župnijskem parku med lipami

sobota, 27. maja: ob 18. uri slikarski ex tempore;
ob 20.30 prosta zabava;
nedelja, 28. maja: ob 19. uri ritmična skupina Bor iz Trsta, plesne in pevske točke, sledi ples;
sobota, 3. junija: ob 20. uri prosta zabava;
nedelja, 4. junija: ob 16. uri tekmovanje v pritrkovanju;
ob 19. uri štandreska mladinska dramska skupina z veseloigro *Forum*, odrasla dramska skupina in zbori; sledi ples;
ob 22. uri tombola
BOGAT SREČOLOV, TOMBOLA, ODLIČNI ŠPARGLJI, DOMAČA JEDAČA IN PIJAČA.

ZVEZA SLOVENSKE KATOLIŠKE PROSVETE
prireja

SPOMINSKI VEČER OB 50-LETNICI SMRTI dr. JANKA KRALJA

goriškega političnega in kulturnega delavca

sodelujejo: Lučka Kralj, prof. Lojzka Bratuž, dr. Tomaž Simčič
in pevska skupina Akord iz Podgore
Gorica, komorna dvorana Katoliškega doma
četrtek, 25. maja, ob 20.30.

ZDRUŽENJE CERKVENIH PEVSKIH ZBOROV - GORICA

vabi na

PRAZNIK CERKVENEGA PETJA

župnijska cerkev v Štandrežu
nedelja, 21. maja 1995, ob 17. uri

sodelujejo mešani zbori iz Podgore, Rupe-Peči in Štandreža
ter moški zbor Mirko Filej.

OBVESTILA

KATOLIŠKA KNJIGARNA. V galeriji Katoliške knjigarne bo razstavljal svoja dela DEMETRIJ CEJ. Odprtje razstave bo v petek, 19. maja, ob 18.30. Umetnika bo predstavil Joško Vetrh.

V GALERIJ KULTURNEGA DOMA v Gorici bo vse do srede, 31. maja, odprta razstava goriškega slikarja Oskarja Becie. Prireditelja razstave, ki je odprta ob delavnikih od 9. do 13. ure in v večernih urah med različnimi kulturnimi prireditvami, sta Upravni odbor Kulturnega doma in Kulturno društvo Jadro iz Ronk.

SSG - GORICA-TRST. Avgust Strindberg: GOSPODIČNA JULIJA v prireditvi Slovenskega mladinskega gledališča iz Ljubljane, režija Eduard Miller. Ponedeljek, 22. maja (red A), in torek, 23. maja (red B) s pričetkom ob 20.30 v Kulturnem domu v Gorici. Ponočitev v Kulturnem domu v Trstu v sredo, 24. maja ob 20.30.

SLOVENSKA DRUŽINA V GORICI daje v najem opremljeno stanovanje: kuhinja, dnevna soba, 2 spalnici, dvojne sanitarije, primerno za družino ali skupino študentov. Tel. 0481-532189.

MePZ PRIMORJE IZ AJDOVŠČINE prireja jubilejni koncert ob 15-letnici delovanja v nedeljo, 21.5., ob 20. uri na dvorcu Zemono pri Vipavi.

ŠPETER-AŽLA (AZZIDA). V Ažli bo v nedeljo, 28. t.m., ob 17. uri vzhodna liturgija. Somaševala bosta dr. Jože Markuža in dr. Angel Kosmač, sodelovala bosta domačin-diacon Paskval Zuanella in ekumenski zbor iz Gorice. Lepo vabljeni!

LOGLAB že več let prireja v Gorici in Trstu dobro obiskovane tečaje za slovenščino. Ob koncu letošnjega šolskega leta so organizatorji priredili IZLET NA VRHNIKO (rojstni kraj Ivana Cankarja), v BISTRO (ogled teniškega muzeja) in LJUBLJANO (ogled mesta, predvsem Plečnikove Ljubljane). Udeležijo se ga lahko vsi tečajniki tega in prejšnjih šolskih let, pa tudi prijatelji, znanci in kdorkoli bi si želeli sprostiti in si ogledati nekatere slovenske zanimivosti. Za udeležence tečajev bo izlet brezplačen, za ostale pa je predviden prispevek za prevoz, vodstvo, vstopnine, kosilo in večerjo (skupaj 55.000 lir). Interesenti naj svojo udeležbo najavijo do torka, 23. maja 1995, na telefon (št. 0481/531733) ljudske knjižnice Damir Feigel v Gorici.

ROMANJE V PADOVO. Romarje iz Gorice obveščamo, da bo v soboto, 3. junija, odhod v Padovo ob 13.30 s Travnika v Gorici. Priporočamo se za točnost, ker ne bomo čakali zamudnikov.

ROJAN. Slovenska župnijska skupnost v Rojanu praznuje 30 let prenosa nedeljske maše po radiu. V NEDELJO, 21. MAJA, BO OB 9. URI ZAHVALNA SV. MAŠA. Zvečer ob 20. uri pa bo v cerkvi prikaz sodelovanja cerkvenega zbora pri maši: orgle, petje, odgovori.

NABREŽINA. V nedeljo, 21. maja, bo župnija vrnila obisk v rojstne kraje velikega dobrotnika Slovencev A.M. Slomška. Obiskali bomo tudi znamenito starodavno lekarno v Olimlju. V sredo, 24. maja, bo ob 20.30 v župnijski dvorani mesečno dekanjsko srečanje za poglobitev katoliške vere. Mlad jezuit p. Ivan bo predaval o žgoči temi *Verujem v odpustanje grehov*. Sledita razgovor in družabnost.

ŽUPNIJE RODIK, HRPELJE-KOZINA, DRAGA, KLANEC vabijo v nedeljo, 21. maja, v Socerbo jamo, kjer bo ob 15. uri slovesna sv. maša za domovino. Mašuje rodiški župnik g. Milan Pregelj. Pojejo združeni zbori navedenih župnij.

P.D. MAČKOLJE vabi na že tradicionalni PRAZNIK ČEŠENJ, ki se bo odvijal v Mačkoljah 26., 27., 28. in 29. maja 1995. Delovali bodo dobro založeni kioski z odprtjem ob 17. uri; v nedeljo ob 15. uri. Vsak večer bo poskrbljeno za ples z ansambli STATUS SYMBOL in KRT. Nedeljski kulturni program pa se bo pričel ob 18. uri z nastopom pihalnega orkestra iz Proseka, ženske pevske skupine STU LEDI, folklorne skupine osnovnih šol iz Domja, Boljunca in Doline in domačega otroškega zbora. Pristrčno vabljeni!

V ČETRTEK, 25. maja, bo ob 19. uri v dvorani občinske izpostave (Centro civico) v Čedadu otvoritev retrospektivne razstave Pavla Medveščka, ki jo v sodelovanju z Goriškim muzejem prireja SSO in društvo Studenci. Govorila bosta Joško Vetrh in Ivan Sedej, pel pa bo MePZ Pod lipo iz Baranasa.

V cerkvi pri sv. Jakobu v Trstu bosta v nedeljo, 28. maja 1995, ob 19. uri MLA-DINSKA MAŠA IN SREČANJE ZA DUHOVNE POKLICE. Mladi se bodo srčali ob 17.30 v domu pri sv. Jakobu, kjer se bodo pripravili na mašo. Tema srečanje je: KAM GREMO? »Oče, hočem, naj bodo tudi ti, ki si mi jih dal, z menoj tam, kjer sem jaz« (Jn 17,24). Po maši, ki bo ob 19. uri, bo sledilo srečanje v domu. Začelo se bo z okroglo mizo na temo: *Bog kliče na različne načine*. Pri okrogli mizi bodo sodelovali: mlad zakonski par, mlada katehistinja in katehet, mlajši duhovnik in redovnica. Sledila bo družabnost. Odbor za mladinsko pastoralo v tržaški škofiji vabi na srečanje vse mlade.

ŽPŽ IVAN GRBEC naznanja, da že 15 let veselo poje in navdušuje vaša srca: zato želi to obletnico praznovati skupaj z vami. Toplo ste vabljeni V NEDELJO, 21. MAJA 1995, OB 17.30 v gledališče Marijinega doma pri Sv. Ivanu (ul. Brandesia). Čaka Vas veliko presenečenje!

V DSI bo 22. maja ob 20.30 v ulici Dinizetti 3 SREČANJE Z JUSTINOM STANOVNIKOM na temo 50-letnice praznovanj osvoboditve v Sloveniji.

ZAHVALA

V nedeljo, 14. maja, je zaspala v Gospodu naša ljubljena mama, nona in pranona

VIKTORIJA PETELIN vd. RADETIČ

Iz srca se zahvaljujemo g. ž. Antonu Prinčiču, g. Viljemu Žerjalu in g. Valterju Miloccu za opravljeno evharistično daritev, cerkvenemu pevskemu zboru, zboru Fantje izpod grmade ter vsem, ki so jo pospremili k večnemu počitku, zanjo molili, darovali v dobrodelne namene ali za cvetje.
Hvaležni sinovi in hčere z družinami ter ostalo sorodstvo
Sabljiči, 16. maja 1995

SKRD JADRO

vabi na predstavitev knjige

JADRO 95

Publikacije bo predstavila prof. Nada Pertot. Po predstavitvi bo otvoritev razstave SPOMIN NA DOGODKE PRED 50. LETI.
Gosta večera: bivša učiteljica Vida Tuzulin Daneu (žena bivšega didaktičnega ravnatelja slovenskih šol na Tržaškem) in g. Alojz Markovič (bivši predsednik društva Triglav). Spregovorila bosta o delovanju slovenske šole in društva v tistem obdobju. Sodelujejo otroci slovenske šole iz Romjana.
RONKE, Občinska knjižnica, sobota, 27. maja, ob 18. uri.

DAROVI

Za cerkev v Rupi: N.N. 100.000 lir.
Za cerkev na Vrhu: Remo Devetak 50.000 lir.

Za Zavod sv. Družine: ob obletnici rojstva pok. očeta Franca Simčiča se ga s hvaležnostjo spominja Rožica z družino in poklanja v dar 100.000 lir.

Za slovenske misijonarje: v spomin pok. Mimi Rojic Lovrenčkovi 100.000 lir.

Za misijon g. Danila Lisjaka: v počastitev blagega spomina msgr. dr. Lojzeta Škerla druž. Tul, Mačkolje 118, 50.000; N.N. 50.000 lir.

Za lačne otroke: N.N. druž. iz Mačkolj 500.000 lir.

V dober namen: Slava Krašovec 50.000; ob prvem sv. obhajilu in sv. birmi neimenovana druž. 2.000.000 lir.

Za cerkev v Mačkoljah: v čast majniški kraljici v zahvalo N.N. druž. iz Mačkolj 300.000; Jolanda Smotlak iz Boljunca namesto cvetja na grob pok. Gizeli Smotlak 20.000; v spomin na pok. Izidorja Tula druž. Gorian 20.000; v spomin na pok. Stelia Kobala druž. Gorian 20.000; ob obletnici smrti pok. Pina Gherbassija žena Salvina 50.000 lir.

Za obnovo stare šole v Mačkoljah: Jolanda Smotlak iz Boljunca 50.000; Dušan Jakomin 100.000 lir.

Za cerkev sv. Ivana v Štarmarju-Žavljeh: Crisman Dino 100.000; Sema Giovanni 50.000; Puzzer Aquilino 50.000; Savroni Mario 50.000; Pohlen Fulvio 50.000; Macor Flavio 100.000; Furlani Franco 100.000; Maturani Enzo 150.000; Furlan Valeria 50.000; druž. Meggiato 50.000; Pettiroso Edvige 10.000; Giani Luigi 100.000; Brazzati Dario 20.000; Zudich Laura 20.000; Grisan Claudio 50.000; Sergio Veglia 100.000; Delise Sabrina 30.000; Ermينيا Pobega 100.000; Stefani Stefania 50.000; Bordon Antonia 50.000 lir.

Za cerkev v Mavhinjah: Ema Urdih v spomin na pok. Milana Miliča 25.000 lir.

Za cerkev v Nabrežini: Caharija 45.000; Legiša 10.000; Renzi 45.000; Logar 45.000; bolniki 150.000; Caharija 200.000; Vera Verri 30.000; Slavec 5.000; Švara 45.000; v spomin na mamo Valerijo Nada 100.000; N.N. 20.000 lir.

Zahvala

Svet slovenskih organizacij in Slovenska kulturna gospodarska zveza se zahvaljujeta vsem društvom, skupinam in posameznikom, ki so pomagali med pripravami in na sami proslavi 50. obletnice zmage nad nacifašizmom in osvoboditve, ki je bila v Doberdolu 1. maja t.l. Zahvaljujeta se tudi vsem, ki so izvedli slavnostni spored.

KATOLIŠKI GLAS

Tednik

List je nastal po združitvi goriškega tednika »Slovenski Primorec« in tržaškega »Teden«. Prva številka »Katoliškega glasa« je izšla 2. februarja 1949

Registriran na goriškem sodišču pod št. 5 dne 28.01.1949

Glavni in odgovorni urednik:

Dušan Jakomin

Izdaja: Zadruga Goriška Mohorjeva
Riva Piazzutta 18 - Gorizia - P.I. 00480890318
Tiska: Tiskarna Budin
Riva Piazzutta 18 - Gorizia

Letna naročnina v lirah:

Italija	55.000
Slovenija	55.000
inozemstvo	80.000
zračna pošta	100.000

Oglaš in osmrtnice: 1 modulo (5 cm višine v enem stolpcu) 45.000 lir + 19% IVA. Možne so sestave z več enako velikimi moduli, ne pa vmesne mere.

Član:

ZDRUŽENJE ITALJANSKEGA PERIODIČNEGA TISKA

ZVEZA ITALJANSKIH KATOLIŠKIH TEDNIKOV